

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, SAUSIO – JANUARY 12, 2012 • Vol. CIII Nr. 4

Kaina 1 dol.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 01-11-12

PERIODICALS

Pokalbis su Krašto apsaugos ministre R. Juknevičiene – 5 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

- Tema: Pal. Jurgio Matulaičio metai – 2, 13
- Ketvirtoji recesija? – 3
- Naujieji metai Šv. Antano parapijoje, Detroit, MI – 4
- Lietuviškos Sunny Hills, FL Kūčios – 4
- „Skautų kelias“ – 6, 12
- „Draugo“ lietuviškai – 7
- Kad lietuviškas žodis pasiektų vaiko širdį – 8
- Mūsų stalui – 9
- Pasaulio pažinimas (5) – 13
- Automobilių elektrifikavimas – 14–15

Valiutų santykis
1 USD — 2.71 LT
1 EUR — 3.45 LT

21-ąją kartą minima Laisvės gynėjų diena

Vilnius-Washington, DC (ELTA, LR ambasados JAV info) – Sausio 8–13 d. Lietuva 21-ąją kartą mini tragiškų Sausio 13-osios įvykių metines ir Laisvės gynėjų dieną. Minėjimo renginių programą sausio 8 d. pradėjo XXI tradicinis tarptautinis pagarbos bėgimas „Gyvybės ir mirties keliu“.

Sausio 11 d. Vilniaus televizijos bokšte vyko nukentėjusių nuo sovietų agresijos susitikimas. Seimo Konstitucijos salėje surengtas fotografų, vaizdo operatorių ir žurnalistų susitikimas su jaunaisiais fotografais ir žurnalistais, buvo rodomas filmas „Lietuva. Vilnius 1991 m. sausis–vasaris“.

Sausio 12 d. Seimo Kovo 11-osios salėje rengiama 1990–1991 m. valstybės gynėjų konferencija, Seime – Gen. Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnų renginys „Sausio 13-oji. Ko galime pasimokyti?“.

Sausio 13-osios išvakarėse prie TV bokšto, Nacionalinio radijo ir televizijos pastato buvo uždegti atminimo laužai, o Nepriklausomybės aikštėje vyko tradicinės iškilmės ir Sąjūdžio valanda. TV bokšto salėje buvo atliekamos Sausio 13-osios meninės variacijos „Noctis“. Vilniaus universiteto šv. Jonų bažnyčioje surengtas tradicinis koncertas „In Memoriam“, Vilniaus įgulos karininkų ramovėje vyko tradicinis valstybės gynėjų susitikimas.

Sausio 13-ąją mokyklose, valstybinėse įstaigose, ambasadose vyks pilietinė akcija „Atmintis gyva, nes liudija“. Prezidentūroje bus teikiami Sausio 13-osios atminimo medaliai. Seimo Kovo 11-osios salėje iškilmingai bus įteikta pirmoji „Laisvės“ premija – ji paskirta garsiam

Renginio JAV ambasadoje metu kalba svečias, buvęs parlamento gynėjas Andrius Eiva (stovi). Ingos Lukavičiūtės nuotr.

rusų disidentui Sergej Kovaliov.

Sausio 13-osios įvykiai prisimenami ir kitose šalyse. Lietuvos ambasadoje JAV sausio 6 d. surengta prieš dešimtmetį studijos „A Propos“ sukurto dokumentinio filmo „Sausio 13-oji“ peržiūra ir diskusija apie laisvę ir pasiaukojimą su Lietuvos krašto apsaugos ministre Rasa Juknevičiene.

Urugvajuje prasidėjo XV Pietų Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimas

Montevideo (Delfi.lt) – Urugvajaus sostinėje Montevideo prasidėjęs XV Pietų Amerikos lietuvių jaunimo (PALJ) suvažiavimą pasveikino Lietuvos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis ir paragino jaunosius Pietų Amerikos lietuvius puoselėti bendras vertybes, savo partitį ir žinias skirti Lietuvai. Ministras palinkėjo, kad lietuvių jaunimo susitikimas padėtų sustiprinti ryšius su tėvyne, suteiktų veržlumo dalyvaujant bendroje lietuviškoje veiklo-

je ir paskatintų praktiškai įsitraukti į Lietuvos valstybės gyvenimą.

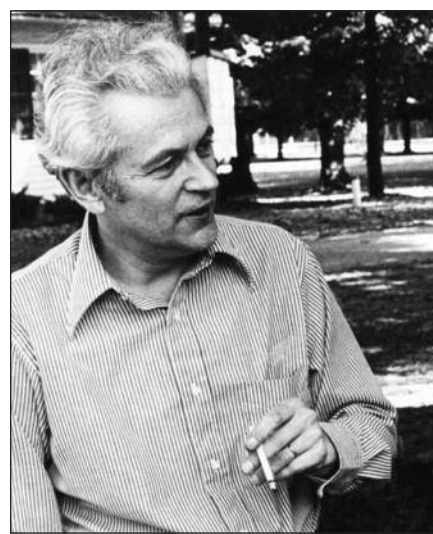
Sausio 11–15 d. Montevideo mieste vykstančiame suvažiavime dalyvauja apie 50 atstovų iš Argentinos, Brazilijos, Urugvajaus, Venesuelos ir Kanados. PALJ suvažiavimas yra Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos (PLJS) ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) projektas. Renginį organizuoja Urugvajaus lietuvių jaunimo sąjunga (ULJS) kartu su PLJS ir PLB valdyba, ilgamečiu PLB Sielo-

vados reikalų komisijos pirmininku ir Lietuvos vyskupų konferencijos delegatu užsienio lietuvių sielovados reikalams prelatu Edmundu Putrimu (PALJ suvažiavimo iškūrėjas ir globėjas). Suvažiavime jaunimas turės progą pabendrauti, susipažinti su ULJS veikla bei padiskutuoti apie dabartinę jaunimo ir bendruomenės padėtį Pietų Amerikoje ir įvairius būdus, kaip išlaikyti lietuvių ir pritraukti daugiau narių į jaunimo organizacijas.

Mirė dramaturgas, literatūros kritikas K. Ostrauskas

Čikaga („Draugo“ info, BNS) – Š. m. sausio 9 d. Newtown Square, Pennsylvania, mirė dramaturgas, literatūros istorikas ir kritikas Kostas Ostrauskas. Literatūros istorijos, kritikos ir bendrais kultūriniais klausimais rašė „Literatūros lankuose“, „Aiduose“, „Metmenyse“, „Lituanistikos darbuose“, „Lituanus“ ir kt., bendradarbiavo „Lietuvių enciklopedijos“ muzikos ir lietuvių literatūros srityse.

K. Ostrauskas gimė 1926 m. balandžio 5 d., pasirašinėjo Andriaus Baltaragio slapyvardžiu. Mokėsi Kauno „Aušros“ gimnazijoje. 1944 m. artėjant frontui pasitraukė į Vokietiją, studijavo Pabaltijo universitete Hambrege, 1949 m. atvyko į JAV. 1952 m. baigė lituanistikos ir slavistikos studijas University of Pennsylvania (vienas iš paskutiniųjų V. Krėvės studentų). Scenai pradėjo rašyti nuo 1951 m. Per kitus tris dešimtmečius jo parašytų dramų kiekis išaugo kele-

A. a. Kostas Ostrauskas.

„Draugo“ archyvo nuotr.

riopai, o talentas sužibėjo daugybe naujų spalvų. Žymiausios K. Ostrauskos pjesės – „Jūratė ir Kastytis“, „Vaižgantas“, „Lozorius“, „Karali(a)us juokdarys“, „Gundymai“,

„Duobkasiai“. Apie K. Ostrauską galima kalbėti kaip apie savito teatro kūrėją, kreipiantį visos lietuvių dramaturgijos raidą modernesnėmis kryptimis.

Atskirą grupę sudaro „rimtieji“ K. Ostrausko kūriniai – tai pjesės, kuriose vyrauja ne tiek komizmas, kiek tragiškieji būties klausimai. Muzikaliausiu K. Ostrausko kūriniu vadinamas „Kvartetas“ (1969 m.). Taip pat yra parašęs keletą filosofinių pjesių: „Ars amoris“ (1979 m.), „Anna ir Emma“ (1989 m.) ir kt. Vienaveiksmės dramos „Pypkė“ premjera 1961 m. vyko Tabor Farm, Sodus, Michigan. „Žaliojoj lankelėj“ kartu su „Pypke“ pastatyta Čikagoje 1964 m. Paskutinis K. Ostrausko pjesės pastatymas Čikagoje įvyko 2006 m. Tai buvo Čikagos teatro sambūrio „Žaltvykslė“ spektaklis „Gyveno senelis ir senelė“.

Velionio pelenai bus palaidoti Lietuvoje.

DRAUGAS 4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

TELKINIAI

Detroit, MI

Naujieji metai Šv. Antano parapijoje

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

*Negrįžta niekadoms praėję metai,
Atgal nėra kelių nei takų,
Tegul nusineša jie liūdesį ir
skausmą,
O atneša daug nuostabių dienų.*

Po tokio tikrai permainingo kalėdinio oro, kai po nemažai iškritusio sniego sekė staigus atšilimas ir lietus, Naujųjų metų dienos oras buvo tikrai neblogas. Pasi-taikė graži, saulėta diena.

Tą dieną Šv. Antano parapijos nariai ir svečiai susirinko parapijoje atšvęsti Naujųjų metų pradžią. Parapijos klebonas kun. Gintaras Antanas Jonikas atnašavo iškilmingas šv. Mišias koplyčioje. Vargonavo ir giesmes vedė Erik Bak. Liturginius skaitinius skaitė Antanas Strakšys. Savo prasmingame pamoksle kunigas pasveikino parapijiečius ir svečius, linkėdamas jiems gražių, gerų Naujųjų metų. Jis ragino džiaugtis tuo, ką turime, būti dėkingiems už kiekvieną mums skirtą dieną. Taip pat priminė parapijos uždavinius naujais metais, linkėjo išsipildyti mūsų asmeniniams norams.

Po šv. Mišių šventės dalyviai susirinko į gražiai ir šventiškai papuoštą parapijos salę pokyliui. Svečiai buvo sutikti šios didelės šventės simbolio – dekoratyvinėmis *pointsettias* gėlėmis ir auksinės spalvos rožėmis. Scenos sieną dengė sidabrinės, auksinės, juodos ir raudonos spalvos blizgančios užuolaidos. Lietuviškos ženklinančios fortepionas buvo uždengtas blizgančia auksinės spalvos staltiese, ant kurios buvo padėtos trispalvė simbolizuojančios trijų spalvų žvakutės. Scenos pakyla buvo uždengta linine juosta su juo išaus-tais Tautos himno žodžiais, Vyčių ir trispalvė. Salėje skambėjo lyriškos melodijos.

Šv. Antano parapijos bendruomenė Naujųjų metų dieną!

Reginos Juškaitės-Švobienės nuotr.

Naujų 2012 metų dienos programa vadovavo Zita Skučienė. Klebonas Jonikas buvo pakviestas uždegti simbolines trijų spalvų žvakutes, sukalbėti invokaciją ir pradėti giedoti Tautos himną. Dalyviai sveikino vieni kitus, linkėjo Dievo palaimos, ramybės ir ypač geros sveikatos per visus 2012 metus. Visi dalyviai sugiedojo „Ilgiausių metų“, pakėlė šampano taures. Pokylio dalyviai vaišinosi gardžiais užkandžiais, skanumynais, gėrimais.

Šokių muziką parūpino Antanas Strakšys. Visus linksmino valsai, tango ir polkos. Po to vyko dainavimas, kuriam vadovavo Skučienė. Dainavome „Pražydo jazminai po langu“, „Greitai, greitai laikas bėga“, „Norėčiau aš keliauti ten toli“, „Ažuolai žaliuos“ ir kitas dainas.

Jau dvidešimt vienerius metus ruošiamės Naujųjų metų šventę ir renkames šioje salėje. Penkiolika metų palydėjome senuosius ir suti-

kome Naujuosius metus. Jau šeši metai, kai Naujųjų metų pokylį ruošiamės dienos laiku. 2006 m. Naujųjų metų šventėje dalyvavo garbingas svečias, Detroit vikariato vyskupas John M. Quinn. Dalyviai, kurie yra garbaus amžiaus, liko patenkinti, kad Naujųjų metų Mišios ir pokylis vyksta dienos laiku, todėl ir buvo nuspręsta ateityje Naujuosius metus švęsti sausio mėn. 1 d.

Naujųjų metų pobūvio ruošos komitetą sudarė: Laura Alkevičius, Zita Malakauskienė, Stasys Šadeika, Antanas Strakšys ir visa Strakšių šeima, Zita Skučienė ir organizatorė Regina Juškaitė-Švobienė.

Rengėjų vardu dėkojame visiems talkininkams už rūpestį, patarimus ir darbą, ruošiant šį sėkmingą ir parapijai ypač pelningą pokylį. Nuspręsta, kad šios šventės pelnas bus skiriamas Šiaulių vysk. Eugenijaus Bartulio projektui – Šiaulių pastoracinio centro ir kurijos statybai. Dė-

kojame tiems, kurie jau dvidešimt vienerius metus neatsisako ir randa laiko talkinti (jau mūsų mažai beliko, bet džiaugiamės, kad esame ir galime dirbti!). Padėka visiems, kurie susirinko į mūsų svetainę.

Nors mūsų nedidelis parapijos narių skaičius vis mažėja, o parapijiečiai yra brandaus amžiaus, mes nepasiduodame ir aktyviai dalyvaujame įvairiuose renginiuose. Su meile širdyse ir malda lūpose prisimename tuos, kurie iškeliavo į Viešpaties namus. Tikimės, kad ir jie danguje šypsosi ir dalyvauja kartu su mumis šioje šventėje.

Šv. Antano parapijos Detroit vardu sveikiname visus lietuvių telkinius išėivijoje, „Draugo“ kolektyvą. Linkime gerų, prasmingų, sveikų Naujųjų metų, tikimės bei lauksime, kad susirinksime ir į 2013-ųjų metų sutikimą „Antaninėje“! Su Naujaisiais 2012 metais, mielieji!

Sunny Hills, FL

Lietuviškos Kūčios

JAV LB Sunny Hills apylinkės valdyba (iš k.): A. Savickas, J. Čepukienė, pirmininkė E. Žebertavičienė, J. Mamaitytė ir A. Nakas; trūksta M. Redd.

ELENA ŽEBERTAVIČIENĖ

Tikrai galime džiaugtis, kad mūsų Kūčios – lietuviškos, nes švenčiame nepamiršdami tikrų papročių. Kūčias kasmet švenčiame, kaip ir privaloma – gruodžio 24 d., Šv. Kalėdų išvakarėse. Skaudu girdėti, kad kai kur Kūčios pradėtos švęsti pasirenkant bet kokią gruodžio mėnesio dieną.

Minėtą vakarą Sunny Hills Šv. Teresės parapijos salė kaip visada pasitiko baltomis staltiesėmis padengtais stalais, su skoningai kvepiančiomis pušų šakelėmis, tarp kurių žibėjo žvakutės, lyg primindamos Kūčių vakarę išžibiančią Vakarinę žvaigždę.

Lietuvių Bendruomenės vardu pasveikinti visi susirinkusieji apylinkės nariai ir svečiai. Pasidžiaugta, kad dar užteko jėgų ir energijos tarsi vienoje šeimoje atšvęsti nuo senų laikų švenčiamą, mums visiems brangią Kalėdų šventę – tradicines Kūčias. Kūčių vakarienė – ne vien tik vaisės, bet ir šventa šeimos apeiga. Padėkota msgr. Francis ir kun. Antony Bury už dalyvavimą Kūčių vakarieneje bei svečiams,

atvykusiems iš toliau. Viešnia Rita Derenčiūtė uždegė žvakę už 2011 metais mirusius bendruomenės narius: Bronę Matusas ir Agnis Sovis. Pagal senovės įsitikinimus, mirusieji Kūčių vakarą bendrauja su mumis.

Toliau Valė Zubavičienė išraiškiai paskaitė Bernardo Brazdžio „Kalėdų varpai“. Po gausių plovimų valdybos narė Julija Čepukienė pasveikino ir pakvietė kleboną msgr. Francis sukalbėti šventinę maldą. Po maldos, salei pritariant, sugiedota „Sveikas, Jėzau gimusis“. Po valgių palaiminimo dalinomės pašventintais kalėdaičiais, linkėdami vieni kitiems sveikatos ir laimingų ateinančių 2012 metų.

Kūčių stalas buvo gausiai apkrutas pasninko valgiais, kuriuos pagamino ir sunesė bendruomenės moterys. Ačiū joms. Ačiū visiems, bet kuo prisidėjusiems prie Kūčių surengimo.

Sveikų, linksmų, laimingų Naujųjų metų visiems linki Sunny Hills Lietuvių Bendruomenės valdyba.

Elena Žebertavičienė – JAV LB Sunny Hills apylinkės pirmininkė.

R. Juknevičienė: Lietuvos saugumas dabar ginamas Afganistane

DALIA CIDZIKAITĖ

Jau trečias per visą **Rasos Juknevičienės**, kaip Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministrės, kadenciją sausio 3-5 dienomis įvykęs oficialus vizitas Washington, DC šį kartą sutapo su svarbiais pokyčiais JAV gynybos srityje. Šių metų sausio 5 dieną JAV prezidentas Barack Obama drauge su JAV gynybos sekretoriumi Leon E. Panetta pranešė apie gerokai apkarptomą šalies gynybos biudžetą ir naują strategiją, pagrindinį dėmesį sutelkiant į Azijos ir Ramiojo vandenyno regioną. Savo kalboje Obama sakė, jog „JAV užverčia dešimtmetį trukusio karo puslapį“, o šalies laukia „pereinamasis laikotarpis“. Remiantis nauja JAV kariuomenės strategija, Pentagonas per ateinančius 10 metų savo išlaidas sumažins 450 mlrd. dolerių. Gali būti, jog sumažės ir JAV indėlis į NATO (JAV lėšos šiuo metu sudaro apie 75 proc. viso NATO biudžeto), kurios nare yra Lietuva, išdą.

Sausio 5 d. LR gen. konsulate Čikagoje vykusioje spaudos konferencijoje su JAV lietuvių ir Lietuvos žiniasklaidos atstovais Lietuvos krašto apsaugos ministrė teigė, jog šis jos apsilankymas JAV yra daugiau dvišalių santykių vizitas, kurio metu pasitikiama su Lietuvai ypač svarbia strategine partnere gynybos srityje, išsakyta Lietuvos pozicija. Pasak Juknevičienės, jos žinia JAV gynybos sekretoriui yra ta, kad, nepaisant pokyčių ir naujos JAV gynybinės strategijos, Amerika turi likti Europoje. „Amerikos buvimas Europoje reikalingas ir branduoliniam atgrasymui, ir priešraketinei gynybai. (...) Lietuvos valstybingumui išlikti strateginis ryšys su JAV karinėje srityje yra ypač svarbus“, – sakė Juknevičienė.

„Amerikos lietuvis“: Koks yra šio Jūsų apsilankymo JAV sostinėje pagrindinis tikslas?

– Vizitas yra daugiau dvišalių santykių vizitas. Visada yra naudinga suderinti laikrodžius, išsakyti savo poziciją. JAV rimtai žiūri į mūsų regioną, nepaisant to, kad Lietuvos žiniasklaida ir čia nemažai spekuliuoja. Man būnant krašto apsaugos ministre, JAV ir Lietuvos/Baltijos regiono bendradarbiavimas sustiprėjo. Visų pirma buvo priimtas bendras gynybos planavimas tarp NATO, JAV, Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Lenkijos. Tai labai svarbu. Dabar jau egzistuoja konkretus požiūris į gynybą, tad jei kas nors atsiųstų, mes žinotume, nuo ko pradėti, kaip elgtis. Antra, JAV labai rimtai žiūri į NATO karines pratybas mūsų regione. Pirmą kartą praeitų metų spalio mėnesį vyko pratybos, kuriose, remiantis penktuoju NATO straipsniu, Lietuvoje, Pabradėje, buvo įkurta mobili NATO vadavietė. Ir tai vyko ne virtualiai, bet konkrečioje fiziniame erdvėje ir laike. Tai yra konkretus NATO buvimas, narystės NATO išraiška. Ateityje planuojamos ir kitos pratybos. 2013 metais turėtų įvykti didelio masto pratybos Lenkijos, Lietuvos, Latvijos ir Estijos teritorijose. Toks NATO matumas, toks NATO buvimas mūsų regione veikia kaip atgrasymas tiems, kurie galvoja, kad gal tai tik laikini procesai. Todėl mano šio vizito tikslas Washington, DC yra ir pasakoti apie mūsų regiono aplinką.

Labai atidžiai stebime naujienas apie naują JAV karinę strategiją. Mūsų pagrindinė žinia yra ta, kad Amerika turi likti Europoje. Žinoma, Amerikos galimybės yra ribotos, ir pati Europa, tarp jų – ir Lietuva, turi daugiau dėti indėlio į savo gynybą. Bet Amerikos buvimas reikalingas ir branduoliniam atgrasymui, ir priešraketinei gynybai. Atstovaudama savo politinėms pažiūroms sakau, jog Lietuvos valstybingumui išlikti labai svarbus yra strateginis ryšys su JAV karinėje srityje.

Viešėdama Čikagoje LR krašto apsaugos ministrė su JAV Kongreso nariu Danieli Lipinski padėjo gėlių prie Dariaus ir Girėno paminklo Marquette Park.

Jono Kuprio nuotr.

Kokia yra Lietuvos strateginė kryptis?

– Lietuvos Valstybės gynimo taryba priėmė naują ginkluotos gynybos koncepciją, yra parengti operaciniai planai, kurie nėra vieši, priimtas naujas karo prievolės įstatymas su nauja rezervo rengimo koncepcija, priimtas labai svarbus mobilizacijos ir priimančios šalies paramos įstatymas, kurio anksčiau neturėjo-

me. Tai reiškia, kad mes tikrai ne-manome, jog galime vystyti savo pačių savarankiškas ginkluotas pajėgas, tam ir įstojome į Aljansą, kad kartu vieningai galėtume gintis. Galų gale jėgos nelabai lygios tų, kurie galėtų su mumis kariauti. Bet tiek, kiek mums priklausytų, reikėtų išvystyti pajėgumus, kad mes sėkmingai galėtume priimti paramą iš partnerių. Mes turime investuoti, kad Lietuvoje būtų sukurta tinkama infrastruktūra, kad būtų atitinkamos pajėgos, galų gale – tinkama gy-

lenkija. Tad mūsų regionas yra specifinis savo gynyba. Tai, kad savo gynybą planuojame su NATO ir Amerika, yra mūsų stiprumo garantas.

„Draugas“: Ar nesutarimai tarp Lietuvos ir Lenkijos politiniame lygmenyje netrukdo abiejų šalių kariniam bendradarbiavimui?

– Visiškai ne. Ir Lenkijos, ir Lietuvos krašto apsaugos ministerijos išlaiko strateginę partnerystę, vyksta kariuomenių vadų susitikimai, ministrai vykdo bendrus planus. Vienas dalykas yra labai aiškus: Lenkijos saugumas ir gynyba labai priklauso nuo mūsų trijų Baltijos valstybių, jų apginamumui esame labai svarbūs, svarbi mūsų teritorija. Bet lygiai taip pat ir Lenkija yra be galo svarbi mūsų gynybai ir saugumui. Kitaip mes esame maiše.

„Amerikos lietuvis“: Nuo ko Lietuva turi gintis? Kas yra jos priešai?

– Lietuva, kaip ir NATO, nėra oficialiai įvardijusi priešų, bet ta pati Rusija savo dokumentuose NATO ir NATO plėtrą laiko grėsme. Tad kol nepasikeis Rusijos požiūris į mūsų regioną, kol Rusija galvos, jog ji Baltijos šalyse turi specifinių interesų, kad ji per energetiką ar naudodama informacinius įrankius gali daryti mums spaudimą, negalime paleisti iš akiračio pagrindinio tikslo – išsaugoti savo valstybę, ją sustiprinti, kad ši Lietuvos nepriklausomybė būtų amžina.

Tikiu, kad mes šiandien gyvename visiškai kitomis saugumo sąlygomis nei Lietuva savo pirmosios nepriklausomybės metais, bet nesi-rūpinti tuo, kas vyksta aplinkui, užsimerkti ir galvoti, kad mums jau niekas negresia, negalime. Kartoju dar kartą: nesakau, kad Rusija yra mums priešas, bet procesai, vykstantys Rusijoje, autoritarizmo apraiškos, oligarchinis valdymas, demokratijos nebuvimas ir kiti dalykai neleidžia užmigti.

Nukelta į 12 psl.

Rasos Juknevičienės apsilankymas Washington, DC – jau trečiasis jos, kaip krašto apsaugos ministrės, kadencijoje. Nuotraukoje: R. Juknevičienė pasitinka JAV gynybos sekretorių Leon E. Panetta.

KAM nuotr.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

„Verpsčių“ Kalėdinė sueiga

V.S. RITONĖ RUDAITIENĖ

„Verpsčių“, vyr. skaučių ir skautininkių būrelis, 2011 metų Kalėdinė sueiga šį kartą buvo kitokia. Sesės rinkosi Irenos Kerelienės namuose ne tik atšvęsti tradicines Kūčias, bet ir paminėti vos prieš mėnesį tolimoje Australijoje į Amžinybę išlydėtą savo sesę – rašytoją Nijolę Jankutę-Užubaliene.

Susitelkimo valandėlė pradėta uždegant žvakes senojoje „Kernavės“ tunto Kūčių žvakidėje. Būrelio vadovei Vidai Rimieniui skaitant septynių „Namo“ išėjusių sesių vardus ir pavardes, Rita Penčyliene kiekvienos prisiminimui uždegė po žvakutę. Aštuntoji liepsnelė buvo skirta sesei Nijolei. Susikaupę maldoje suskalbėjo me „Amžinąjį atilsį“.

Sesės Vidos paprašyta, Joana

Krutulienė savo gražiu poetišku žodžiu papasakojo, kaip anksčiau Lietuvos kaime buvo ruošiamasi švęsti Kūčias ir šv. Kalėdas. Apgaubtos nostalgijos nuotaikos, pamažu rinkomės prie Kūčių stalo. Prasmingą malda suskalbėjo ir sesių paruoštus tradicinius Kūčių valgius palaimino būrelis kapelionas t. Antanas Saulaitis, SJ. Dalinomės plotkelėmis, šventiniais linkėjimais ir įvairiais prisiminimais iš skautiško gyvenimo. Giedojome Kalėdines giesmes, nuo stalo pakilti neskubėjome.

Pavalgius Kūčių vakariene, Ritonė Rudaitienė perskaitė iš a. a. sesės Nijolės dukros Dovilės Zduobienės gautą padėkos laišką. (Laidotuvėse „Verpsčių“ būreliui atstovavo šiuo metu Australijoje gyvenantis v. s. Tomas Dundzila.) Ji taip pat perskaitė laikraščio „Mūsų pastogė“ redakto-

Sesės Daivos Luneckienės-Bulicz nuotr.

rės atsiųstus Dovilės ir Sydney bibliotekos bičiulių būrelis Danutės Skorulienės labai jautriai parašytus, Nijolei skirtus straipsnius *In Memoriam*.

Pasirašę sueigoje negalėjusioms

dalyvauti sesėms sveikinimus, Kalėdinę sueigą baigėme bendrame rate su daina „Ateina naktis“. Atsisveikinome su viltimi, kad Dievas laimins ir 2012-tais metais.

Knygos „Between Shades of Gray“ pristatymas

BIRUTĖ PRASAUSKIENĖ

„Mes nežinojome, kad ten dėjosi tokie baisūs dalykai“, – pasakė amerikietė draugė, perskaičiusi Rūtos Šepetys knygą „Between Shades of Gray“. Dabar jau 29-iose valstybėse jauni ir seni skaito apie 1944 metais pradėtą mūsų tautos naikinimo tragediją.

Aplankiusi daugelį Amerikos ir kitų valstybių miestų, Rūta Šepetys priėmė Ramiojo vandenyno rajono „Kunigaikštienės Gražinos“ vyr. skaučių būrelis kvietimą ir 2011 m. gruodžio 4 d. pristatė savo knygą Los Angeles visuomenei. Į Šv. Kazimiero parapijos salę tik per didžiąsias šventes prisirenka tokia minia žmonių – per 250. Kadangi Rūta kalbėjo angliškai, dalyvavo daug mūsų draugų amerikiečių, ypač daug jaunimo. Tik įėjus į salę, svečius viliojo gražniečių suneštos vaisės, kava ir gairūs gėrimai. Ilga eilė nusitęsė prie knygos pardavimo stalo. Jų – anglų ir lietuvių kalbomis – išparduota 200. Nukelta į 12 psl.

Su knygos autore susipažįsta Nijolė Lembertienė ir sovietų tremtį išgyvenęs Česlovas Geštautas.

Norintys įsigyti Rūtos Šepetys knygą turėjo stoti į netrumpą eilę.

Inos ir Mindaugo Petokų nuotr.

LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGOS TARYBA

Dėmesio, Čikagoje gyvenantys ar besilankantys LSS vadovai,

Š. m. sausio 28 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL, 10 val. ryto vyks iškilminga sueiga, kurios metu bus įteikiami Žymenys ir perduodamos pareigos naujai išrinktiems Lietuvių skautų sąjungos vadovams.

Nuoširdžiai kviečiame seses ir brolius bei „Geležinio vilko“ ordinu apdovanotuosius sueigoje dalyvauti ir pasidžiaugti su savaisiais.

Budėkime!
Ad Meliorem!

v.s. fil. Gintas Taoras
L.S.S. Tarybos pirmininkas

Kviečiame!

Kviečiame jaunimą nuo 13 iki 199 metų į Jaunimo vakarą, kuris vyks **š. m. vasario 25 d.** Pasaulio lietuvių centre, Lemont. Šiame vakare galėsite paklausti įvairių orkestrų, kuriuose groja mūsų talentingi skautai, muzikos. Bilieto kaina: 10 dol. (iš anksto), 15 dol. (prie durų).

Daugiau informacijos gausite pas:
Aušrą Jasaitytę Petry:
(708) 699-8224, ausra67@sbcglobal.net;
Viliją Kiliene:
vkiela@sbcglobal.net
Donatą Ramanauską:
donatas1@sbcglobal.net.

Norime visus pakviesti į Čikagos lietuvių skautų tuntų ruošiamą tradicinę Kaziuko mugę, kuri įvyks **š. m. kovo 4 d.**, sekmadienį, Pasaulio lietuvių centre, Lemont. Šioje mugėje galėsite pavalgyti skanaus lietuviško maisto, tortų; nusipirkti skautų pagamintų rankdarbių; vaikai galės pažaišti įdomius, jiems skirtus žaidimus; išbandyti savo laimę sėkmingose loterijose; pabendrauti su savo draugais, pažįstamais; būti tikroje lietuviškoje aplinkoje.

Ieškome prekybininkų tradicinei Čikagos lietuvių skautų ruošiamai Kaziuko mugėi. Jei norite pardavinėti savo prekes, rankdarbius, prašome kreiptis į Taiydą Chiapetą: rt.chiapetta@comcast.net arba (708) 839-4438.

„DRAUGO“ LIETUVIUKAI

Redaktorė Laima Apanavičienė • El. paštas: laimaa@hotmail.com

Boston lituanistinės mokyklos mokiniai – apie trėmimus į Sibirą

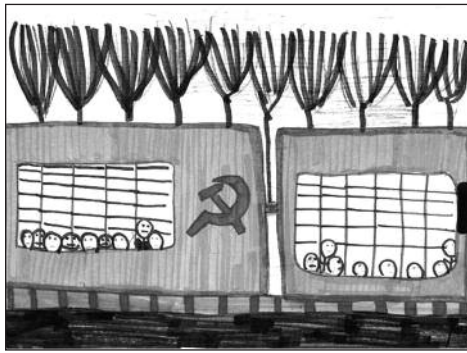
Iš JAV LB Švietimo taryba leidžiamo internetinio žurnalo vaikams „Eglutė“ (<http://eglute.org>)

Aš norėjau sužinoti daugiau apie tremtinius į Sibirą. 1939 m. rugsėjo 1 d. prasidėjo Antrasis pasaulinis karas. Sovietų Sąjunga atėjo ir užėmė visą Lietuvą. Nekaltus žmones – ūkininkus, mokytojus – ėmė vežti į Sibirą todėl, kad jie buvo labai protingi, vadino juos „liaudies priešais“. Žmonės buvo prikeliami savo namuose, įsakydavo jiems pasiimti savo daiktus ir eiti į sunkvežimį. Žmonėms kildavo klausimas: „Eiti ar mirti?“

Juos sugrūdo į vagonus ir išvežė. Niekas nežinojo, kur jie važiuoja. Kai juos išmetė Sibire, labai daug kas mirė iš bado ir šalčio. Kiti buvo protingi ir pradėjo statyti barakus. Vyrams liepė eiti dirbti į miškus ar žvejoti. Jie visada buvo pavargę, bet lietuviai yra stiprūs.

Sovietų Sąjunga norėjo sunaikinti lietuvių tautą, bet nepavyko. Lietuviai labai kovojo už Lietuvos Nepriklausomybę. Ir jie ją iškovojė.

Andrius Šebeda
5 kl. mokinys

Septintokės Teklės Garnytės piešinys.

Kas įdomaus naujoje mokykloje?

ANDRIUS KRIAUCIŪNAS

Šiais metais aš einu į kitą mokyklą. Ji yra West Lafayette mieste ir vadinasi Jr. Sr. High School. Man ji labai skiriasi nuo mano anksčiau lankyto mokyklų. Aš dabar lankau tą pačią mokyklą, kaip mano brolis Gytis. Mano darbo diena yra ilgesnė – nuo 8:05 val. r. iki 3:20 val. p. p. Taip yra todėl, kad mes turime aštuonias pamokas. Visos jos po 50 minučių, su penkių minučių pertraukomis. Kitas didelis pasikeitimas – aš dabar turiu septynias mokytojas (prieš tai aš turėjau arba vieną ar dvi mokytojas).

Pietų metu mokykloje yra „super“ didelis maisto pasirinkimas. Mes turime pagrindinę valgyklą ir dar dvi kitas vietas, kur galima nusipirkti užkandžius. Pirmomis dienomis yra sunku susilaikyti nuo gausybės saldinių ir kitų saldumynų pirkimo. Kai kurie susilaiko, bet kitiems nepavyksta. Moksleiviai taip pat gali išeiti iš mokyklos ir valgyti miestelio restorane. To pradinėje mokykloje mes negalėjome daryti.

Vieną dieną kai kurie mano draugai sumanė pralobti. Visi atsinešė po 10 dol. ar daugiau ir išėjo į „McDonald's“ restoraną. Ten tuo me-

tu vyko „Monopoly“ žaidimas. Draugai už visus pinigus (apie 70 dol.) prsipirko keptų bulvyčių. Jie tikėjosi laimėti daug pinigų, bet... laimėjo tik dar daugiau bulvyčių. Tą dieną jie buvo tikrai sotūs! Kai kurie iš jų vėliau nuo to riebaus maisto susirgo. Būna ir taip!

Dar vienas skirtumas šiais metais yra tai, kad privalai mokytis užsienio kalbą. Septintoje klasėje mes mokomės po truputį visų kalbų: kelias savaites mokausi ispanų, vėliau prancūzų ir vokiečių kalbas. Vėliau, aštuntoje ar devintoje klasėje turime pasirinkti vieną iš tų kalbų. Aš planuoju devintoje klasėje mokytis ispanų kalbą. Taip pat lankau pamokas, kuriose per 12 savaičių išmoksti siūti ir gaminti valgyti. Kitoje pamokoje mokomės rašyti kompiuteriu, nežiūrėdami į klaviatūrą, be to, lankau pamoką, kurioje turiu galimybę dirbti su mediena. Joje su specialiomis medžio staklėmis mokomės pasidaryti žaidimą ir net švilpuką. Man ši pamoka be galo patinka.

Pasakysiu dar ir tai, kad per fizinio lavinimo pamoką mes turime galimybę plaukti mokyklos baseine. Aš to labai laikiu. Štai kiek naujovių yra mano dabartinėje mokykloje.

K. Donelaičio lituanistinės mokyklos (Washington, DC) mokinių kūryba

Mama

Mama, Tu esi geriausia,
Mama, Tu tokia - viena.
Kai Tu gausi puikią puokštę,
Prisimink mane tada.

Mama, šiandien Tu svarbiausia,
Mama, dėjuok šia diena,
Juk šią dieną reikia švęsti,
Ir mes sveikinam Tave!

Ugnė Radzevičiūtė, 7 kl.

Lietuva

Lietuvėle, tu maža,
Lietuvėle gintarine,
Mėnesienos šviesoje
Aš apginsiu tau krūtinę.

Nors esi tokia maža,
Mano meilė begalinė.
Gera jausti širdyje,
Kad turiu tave, Tėvyne.

Aš apginsiu tau krūtinę
Ir kovosiu už tave.
Nes esi tu man viena,
Vienas žodis - Lietuva!

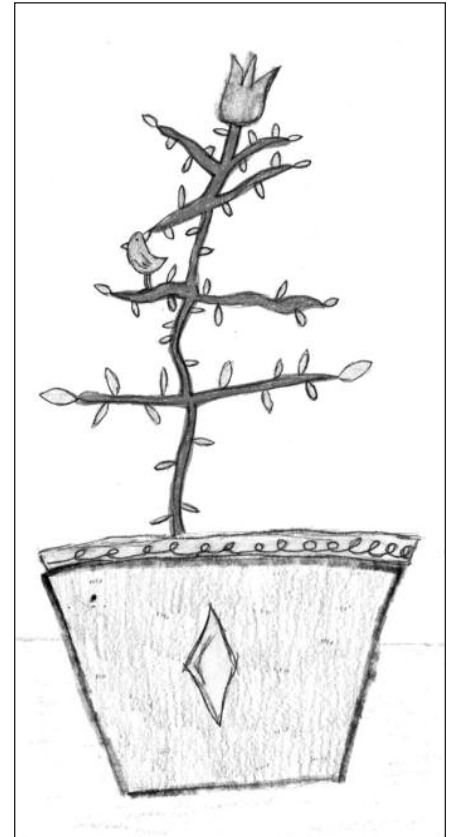
Ugnė Radzevičiūtė, 7 kl.

Spalio sapnas

Rudens margas veidas
Vandens atspindys.
Šnarantys lapai po kojom –
Žiema ateity.

Rudens monotonija.

Nortė Grintalis, 7 kl.

Augustas Tamavičius
Čikagos lituanistinė m-l

Žiema

Oras lyg ledo gabalėliai
Trinasi tau ant odos.
Išskrido visi vabalėliai,
Nes trūksta lauke šilumos.

Krenta sušalęs lietus iš dangaus,
Užlieja mus balta skraiste.
Supraski – padarė ne rankos

žmogaus.

Jo pėdos tik teršia sniege.

Kai eini ant tos paklodės,
Gamtos darbą gadini.
Kaip vaikas lipi ant dėlionės,
Kurią sudėti mėgini.

Gintarė Meizys, 7 kl.

Kalėdos Gedimino lituanistinėje mokykloje (Waukegan-Lake County, IL).

Manto Ivanausko nuotr.

Kad lietuviškas žodis pasiektų vaiko širdį

KARILĖ VAITKUTĖ

Čikagos lituanistinės mokyklos bibliotekoje nepaliovė šurmuliuoti mokiniai – prasidėjo skaitymo konkursas, kurį kadaise sugalvojo ir įtvirtino bibliotekininkė Dainora Baliutavičienė. Dabar bibliotekoje dirba Reda Jurgaitienė ir Dovilė Ruscitti, kurios ir kalbėjosi su mokiniais, aiškindamos joms konkurso taisykles.

Konkurse gali dalyvauti visi mokyklos mokiniai nuo pirmokų iki dešimtokų. Tik tiek, kad mokinius pirmos – šeštos klasės mokinius į biblioteką atveda mokytojai, o septyntokai, aštuntokai, devintokai ir dešimtokai laikomi savarankiškais žmonėmis, galvojančiais savomis galvomis, ir jie į biblioteką gali ateiti (ar neateiti) be niekieno pagalbos.

Skaitymo konkursas nėra priviolamas ir nėra susijęs su literatūros pamokomis. Kitais žodžiais tariant, skaitymo konkurso metu mokiniai gali skaityti knygas ne „dėl reikalo“, o tam, kad pajustų skaitymo džiaugsmą. Mokiniai gali rinktis bet kokią jiems patinkančią autorių, bet kokią jiems patinkančią knygą. Kad tik skaitytų tą lietuvišką knygą! Ir

nesvarbu – verstą ar lietuvių autoriaus parašytą.

Tiesą pasakius, nėra taip lengva ir paprasta sudominti užsienyje gyvenantį vaiką, kad jis šalia nemažo krūvio, kurį gauna amerikietiškoje mokykloje, dar ne tik lankyti lietu-

višką mokyklą ir atliktų namų darbus, bet ir papildomai skaitytų lietuviškas knygas. Tačiau Čikagos lituanistinėje mokykloje tradicija gyvuoja jau ne vienerius metus. Sprenžiant iš vaikučių aktyvaus šurmuliavimo aplinkui knygų lentynas,

savo piešinius, kuriuos piešė pradinėse klasėse.

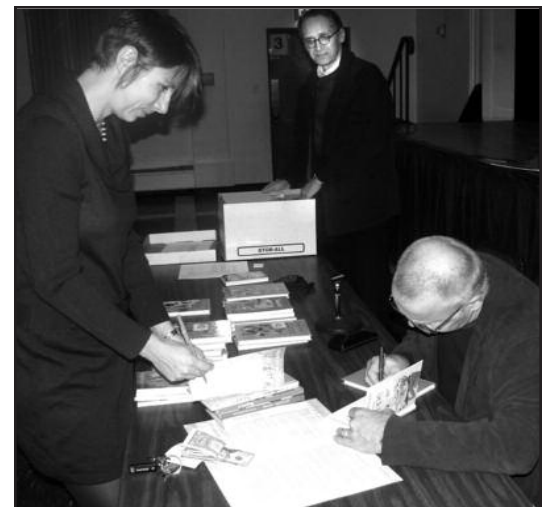
Kita vertus, mokinius skatina skaityti ir susitikimai su autoriais, kuriems ruošiamasi iš anksto. Mokyklos direktorės pavaduotoja Laima Apanavičienė pasakojo, kad štai šių mokslo metų pradžioje mokykloje lankėsi knygų vaikams autorius Vytautas Račickas, kuris gyvena Lietuvoje. Prieš susitikimą su autoriumi bibliotekininkė D. Ruscitti parengė vaikams klausimyną, į kuriuos mokiniai galėjo atsakyti tik perskaitę vieną ar kitą autoriaus knygą. Kad kiekvienas į susitikimą ateinantis vaikas būtų nors kažkiek susipažinęs su autoriaus kūryba, mokiniams buvo išdalintos atšvietos rašytojo kūrinių kopijos. Tokiu būdu mokiniai iš pradžių susipažino su rašytojo kūriniais, o po to – su pačiu rašytoju, kuriam galėjo ir klausimų užduoti. Paašškėjo, kad susitikimas atnešė vaisių, nes, prasidėjus skaitymo konkursui, V. Račicko knygos nuo knygų lentynų bibliotekoje buvo greitai išgraibstytos – mokiniai norėjo perskaityti visas pažįstamo rašytojo knygas.

Mokyklos trečiokai su mokytoja Dalia Stonkuvienė mokyklos bibliotekoje. Laimos Apanavičienės nuotr.

Na o knygų Čikagos lituanistinėje mokyklos bibliotekoje yra apie 5,000 (išskyrus vadovėlius). Kai kurias knygas mokykla perka, kai kurias gauna dovanų. Štai pernai mokyklą pasiekė siunta iš Lietuvos užsienio reikalų ministerijos bei siunta, kuriai knygas ir vadovėlius padėjo surinkti ir atsiųsti Čikagos lietuvių „Rotary“ klubas. Šiomet knygų atsiuntė kadaise mokykloje lankęsis „Šiaurės Lietuvos“ leidyklos vadovas doc. Stasys Tumėnas.

Nors mokyklos bibliotekos patalpa nedidelė ir ne visos knygos telpa, tačiau mokykla dovanų neatsisako, mat skaitomos knygos „susidėvi“ (ypač plonais viršeliais) ir jas reikia pakeisti naujomis. Kita vertus, visuomet laukiama naujų knygų, kurių biblioteka dar neturi.

Bibliotekininkė Dovilė Ruscitti džiaugiasi, kad mokyklos biblioteka praturtėjo rašytojo Vytauto Račicko knygomis.

klausimų, kuriuos jie uždavinėjo bibliotekininkėms, mokytojoms ir savo klasės draugams, susidomėjimo knygomis jiems netrūko. Kodėl jie nori skaityti? Kai kurie tikriausiai yra „apsigimę skaitytojais“ ir domisi bet kokia – lietuviška ar angliška – jiems į akiratį patekusia knyga. Kai kurie – „apsigimę konkursų dalyviai“, kurie nori laimėti kiekvieną ir bet kurią konkursą – skaitymo, šokio, valgymo, ir t. t. – ir gauti laimėjimą, atitenkantį laimėtojiui. Žinoma, ir skaitymo konkurso nugalėtojų laukia laimėjimai! Paprastai pirmą vietą laimėjusiam tenka net 15 dolerių, antrąją – 10 dolerių, o trečiąją – 5 doleriai. Kiekvienas dar gauna pagyrimo raštą ir po šokoladą. Yra ir visokių kitokių paskatinamųjų – valgomų ir nevalgomų – apdovanojimų, kurie savo pinigine verte tikrai nėra dideli, kainuoja centus, tačiau vaikų akyse jie – svarbūs.

Nugalėtojai išrenkami susumavus surinktus taškus. Tam tikrą taškų skaičių mokinys gauna už tam tikrą perskaitytų puslapių skaičių. Beje, jauniausiems skaitytojams – pirmokams – gali skaityti ir tėveliai. Tuomet už tą patį puslapių skaičių mažiau bus surinkta taškų, tačiau šiaip ar taip lietuviškas žodis bus pasiekęs vaiko ausį (ir, tikėkimės, širdį).

Perskaicius knygą, ją specialiaime bibliotekos duotame lape reikia aprašyti arba, jei skaitytojai dar maži, nupiešti knygai iliustraciją. Bibliotekininkė R. Jurgaitienė parodė pernykščio konkurso rezultatus. Negalėjau atsistebėti kelių pirmokų darbais – iš knygų iliustruojančių piešinių galima būtų daryti puikias parodėles! Kokia puiki dovana būtų mokyklos abiturientui, jei jis gautų

Skaitymo konkursas ČLM tęsis iki pavasario. Lauksime rezultatų, o tuo tarpu palinkėkime dalyviams sėkmės ir įdomių istorijų, kurios neabejotinai praturtins ir jų vaizduotę, ir lietuvių kalbos žodyną. Taip pat iš širdies padėkome mokytojoms, kurios įdėda tikrai nemažai papildomo darbo, stengdamasis sudominti vaikus lietuviškomis knygomis.

LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA JUNGTINĖSE AMERIKOS VALSTIJOSE

ATRANKA Į LIETUVOS AMBASADOS VAŠINGTONE ŪKVEDŽIUS

Lietuvos Respublikos ambasada Jungtinėse Amerikos Valstijose ir Meksikos Jungtinėms Valstijoms skelbia atranką į ambasados ūkvedžio pareigybę (darbuotojo, dirbančio pagal terminuotą darbo sutartį). Ambasadai ūkvedžio pareigybė reikalinga vykdyti administracines, technines, viešųjų pirkimų organizavimo funkcijas.

Reikalavimai:

- turėti ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą;
- mokėti anglų kalbą B2 lygiu;
- turėti vairuotojo pažymėjimą (B kategorijos);
- turėti patirtį patalpų remonto darbų srityje;
- turėti ne mažiau kaip trejų metų administracinio darbo patirtį;
- atitikti Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytus reikalavimus, būtinus išduodant leidimus dirbti arba susipažinti su įslaptinta informacija, žymima slaptumo žyma „konfidencialiai“.

Funkcijos:

- tvarkyti, prižiūrėti, rūpintis ambasados turto ir inventoriūmų;
- prisidėti organizuojant atstovybės ūkinį-techninį bei materialinį aprūpinimą, vykdyti viešuosius pirkimus;
- vykdyti ambasados turto apskaitą ir nustatyta tvarka rengti ir teikti ataskaitas apie turto kitimą ir likučius, dalyvauti turto ir piniginių lėšų inventurizacijose;
- atlikti einamuosius atstovybės patalpų bei inventoriaus remonto darbus;
- stebėti elektros, vandentiekio, kanalizacijos ir šildymo sistemų techninę būklę, bendrauti su šias sistemas techniškai aptarnaujančiais fizineis ar juridiniais asmenimis;
- laiku informuoti atstovybės vadovybę apie atsiradusius gedimus bei kitas su patalpų eksploatacija susijusias problemas ir teikti pasiūlymus dėl jų pašalinimo, imtis priemonių jas šalinti;
- atlikti techninius įvairių renginių pasirengimo darbus, paruošti susitikimams patalpas;
- dalyvauti logistiniame vizitų ir reprezentacinių renginių aptarnavime; esant poreikiui vairuoti transporto priemones;
- gebėti veikti stresinėse situacijose, greitai orientuotis kintančioje aplinkoje, gebėti planuoti ir organizuoti savo veiklą;
- pagal savo kompetenciją vykdyti kitus atstovybės vadovo ir jo pavaduotojo tarnybinius pavedimus.

Susidomėjusius prašome siųsti savo gyvenimo aprašymą ir motyvacinį laišką elektroniniu paštu amb.us@urm.lt iki 2012 m. vasario 3 d. (imtinai). Pirminę atranką praėję kandidatai bus kviečiami pateikti gyvenimo aprašyme pateiktą informaciją pagrindžiančius dokumentus ir atvykti į pokalbį dėl darbo arba apie jį pasikalbėti telefonu. Atrinktas kandidatas turės gauti Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka išduotą leidimą dirbti su įslaptinta informacija, žymima slaptumo žyma „konfidencialiai“.

SK. 047511

Eduardas Olšauskas, gyvenantis Berwyn, IL, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė dosnią 100 dol. auką. Nuoširdžiai dėkojame, kad mus skaitote ir remiate.

Ruošia Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@aol.com

MŪSŲ STALUI

PATIEKALAI MOLINIUIOSE PUODELIUIOSE

Senovėje maistas buvo gaminamas tik moliniuose puoduose. Kai kuriuose pasaulio kraštuose toks maisto gaminimo būdas niekada ir neišnyko. Tik išsivysčiusiose kraštuose buvo pereita prie modernių puodų, tačiau ir ten vėl pradama grįžti prie molinių. Moliniuose induose kepamas ar troškinaamas patiekalas atrodo net skanesnis, tad pabandykite ir mes savo šeimoje ką nors pasigaminti moliniuose puodeliuose.

Pagiriamasis žodis puodeliui

Patiekalai moliniuose puodeliuose lengvai gaminami, geriau išsaugo maistines medžiagas, išsiskiria ypatingu, tik jiems būdingu skoniu.

Maistas puodeliuose ne verda, o troškinasi, išsaugodamas visus vitaminus, proteinus ir – svarbiausia – skonį. Valgis, paruoštas moliniame puodelyje, tampa švelnus, minkštas. Puodeliuose pagamintas net paprasčiausias patiekalas tampa puikaus skonio. Be to, daugybės skanių ir aromatingų patiekalų gaminimas moliniuose puodeliuose nebus sudėtingas ir nesukels jokio vargo.

Puodeliuose galima gaminti sriubas, šiupinius, mėsą, žuvis, daržoves, įvairias košes. Pavyzdžiui, mėsą geriausia troškinti būtent moliniame puodelyje. Kadangi puodelius visada įpilama nedaug vandens ar sultinio, mėsa, išsitroškinusi savose sultyse, būna skanesnė, sodresnė, nei ją gaminant kitais būdais.

Maistas moliniuose puodeliuose – puikus būdas pasigaminti skanų patiekalą tausojant laiką. Tiems, kurie laikosi dietos, maistas, paruoštas tokiu būdu, ypač tinka, nes puodeliuose galima gaminti be riebalų.

Jeigu nemokate gaminti, patiekalai, paruošti moliniuose puodeliuose, – puiki išeitis net labiausiai nepatyrusiai šeimininkei. Be to, puodeliuose gaminamas maistas padeda tausoti laiką ir energiją: jie statomi į neįkaitintą orkaitę, ir viskas gaminama viename inde.

Leiskite pasireikšti vaizduotei

Produktų ir prieskonių derinimo įvairovė padės jums sukurti originalius šventinio stalo patiekalus ar neįprastu patiekalu papuošti kasdieninius šeimos pietus.

Produktai į molinius puodelius paprastai dedami dviem būdais: arba visi iškart, arba kai kurie iš jų pusiau paruošti (apvirti ar apkepinti), kai kurie žali. Pavyzdžiui, nutarėte pagaminti moliniame puodelyje mėsą su daržovėmis. Vienu metu sudėkite į puodelį mėsą, bulves, svogūnus, prieskonius, užpilkite vandeniu ir troškinkite – gausite mėsos gabalėlius, plaukiojančius baltoje pliurėje. Taip bus dėl to, kad tada, kai mėsa baigs virti, bulvės ir svogūnai pervirė ištės. Valgis bus skanus, tačiau atrodys ne itin patraukliai. Jeigu, prieš dedami į puodelį, mėsą šiek tiek apkepinsite ir patroškinsite puode, gausite patiekalą, sudarytą iš

mėsos ir bulvių gabalėlių. Ir atrodys gražiai, ir bus labai skanu.

Galima išbandyti ir tokį variantą: mėsą su bulvėmis sudėkite į puodelį, tačiau užpilkite ne vandeniu, o pomidorų sultimis. Ir mėsa bus išvirta, ir bulvės nepervirs. Pomidorų sultys padės mėsai greičiau suminkštėti, o bulvės, atvirksčiai, virs lėčiau. Taip vienu metu išvirs ir mėsa, ir bulvės.

Naudingi patarimai:

* Molinį puodelį ištraukite iš orkaitės likus 10–15 minučių iki gaminimo pabaigos, nes tiek laiko maistas gaminasi toliau.

* Jeigu reikia daugiau skysčio, pilkite sultinio ar vyno (alkoholis išgaruos, tačiau suteiks patiekalui malonų skonį).

* Jeigu pilsite skysčio, darykite tai saikingai. Atminkite, kad produktai taip pat išskiria sulčių, tad nereikia, kad skystis pradėtų tekėti iš puodelio.

* Aliejaus, gaminant maistą moliniuose puodeliuose, naudoti nebūtina, tačiau jeigu nuspręsite pagardinti juo patiekalą, jokia būdu nepadauginkite.

* Niekada nestatykite karšto puodelio ant šalto ar drėgno paviršiaus, nes jis gali įtrūkti. Šiam tikslui naudokite medinę lentelę.

* Nestatykite puodelio orkaitėje pernelyg aukštai.

* Niekada neplaukite molinių puodelių indaplovėje.

* Pasirinkite puodelius įvairaus dydžio (jie gali būti dideli – sriuboms ar visai šeimai, maži – individualūs, skirti kiekvienam šeimos nariui). Juos galima orkaitėje sustatyti ant kepimo skardos.

Miltinis puodelio dangtelis

Molinius puodelius galima uždengti ne tik dangteliais, bet ir tešla, iš kurios išeina skani duona. Tam dažniausiai naudojama kieta tešla. Likus pusvalandžiui iki patiekalo ruošimo pabaigos, puodelių dangteliai nuimami ir puodeliai uždengiami paruošta tešla. Ši duona net šalta būna skani. Štai du variantai puodelio tešlos dangteliui paruošti:

Reikės: stiklinės kefyro, kiaušinio, šaukšto sviesto, druskos, 0,5

šaukštelio cukraus, 0,5 šaukštelio sodos, miltų;

arba

3 puodelių miltų, kiaušinio, puodelio vandens, druskos.

Tešlą užmaišykite kaip koldūnams. Tuomet iškočiokite, uždenkite ja puodelius.

Vištienos juostelės su daržovėmis

4 puodeliams reikės: 1 sv vištienos, morkos, svogūno, 5–6 nedidelių bulvių, šaukšto aliejaus, šaukšto majonezo, puodelio sultinio arba virinto vandens, druskos, pipirų, kitų prieskonių.

Į kiekvieną puodelį dėkite po lygiai vištienos juostelių. Apibarstykite druska, pipirais. Morką supjaustykite mažais kubeliais, svogūną –

lienos, 9 šaukštų grikių, sultinio, 2 svogūnų, lauro lapo.

Mėsą supjaustykite gabalėliais, svogūnus susmulkinkite ir sudėkite į molinius puodelius. Į kiekvieną puodelį įberkite po 3 šaukštus nuplautų kruopų, įdėkite sutrupinto lauro lapo. Puodelio turinį užpilkite sultiniu. Valandą troškinkite vidutinio karštumo orkaitėje.

Bulvės su dešrelėmis

Reikės: 1–2 bulvių, 1–2 dešrelių, svogūno, 2 šaukštų grybų, 2 šaukštų grietinės, druskos, pipirų, aliejaus.

Bulves supjaustykite juostelėmis, šiek tiek apkepkite augaliniame aliejuje. Į molinį puodelį įpilkite truputį vandens, sudėkite bulves, pabarstykite druska, pipirais. Ant viršaus suberkite su susmulkintais svogūnais apkeptus dešrelių griežinėlius, tada – apkeptus grybus. Įdėkite porą šaukštų grietinės arba majonezo ir pašaukite į 295 F temperatūros orkaitę maždaug valandai. Gausis vienas arba du puodeliai.

Žuvų juostelės, troškintos piene

Reikės: 8 oz žuvies, 4 bulvių, kelių morkų, svogūno, pusės puodelio pieno, šaukšto sviesto, žalumynų.

Žuvį supjaustykite juostelėmis, sudėkite į molinį puodelį. Ant viršaus suberkite juostelėmis supjaustytas bulves, šiaudeliais supjaustytas morkas ir svogūnų pusšiedžius. Apibarstykite druska, įdėkite sviesto, užpilkite karštu pienu ir pašaukite į orkaitę. Kai valgis bus paruoštas, patiekite puodelyje pabarstę žalumynais.

Bulvių boba

Reikės: 10–12 bulvių, 8–10 oz šoninės, 3–4 svogūnų, šaukšto miltų, druskos.

Bulves nuskuskite, nuplaukite, sutarkuokite (sulčių nenupilkite), suberkite miltus, druskos. Smulkiai supjaustytą šoninę ir svogūnus apkepinkite, sumaišykite su bulvių mase. Supilkite į molinius puodelius ir neuždengę kepkite orkaitėje.

Perlinės kruopos su mėsa

Reikės: pusės puodelio grybų, 8 oz kiaulienos, 1/3 puodelio cukinijų ar aguročių, rauginto agurko, šaukšto sviesto, 1/2 puodelio perlinių kruopų, svogūno, druskos, pipirų, aliejaus.

Perlines kruopas gerai išmirkykite. Grybus apkepkite su svogūnais nedideliame kiekyje aliejaus. Cukiniją ir agurką supjaustykite kubeliais. Į molinį puodelį sluoksniais dėkite kiaulienos gabalėlius, grybus, agurką, aguročius ar cukinijas. Tada užberkite kruopų, palikdami bent kiek laisvos vietos, kad kruopos galėtų išbrinkti. Įberkite druskos, pipirų. Įpilkite vandens – jis virš kruopų turi būti pakilęs. Ant viršaus uždėkite gabalėlį sviesto. Kepkite 350 F orkaitėje 35 minutes.

Skanaus!

Griekiai su kiaulienos gabalėliais

3 puodeliams reikės: 1 sv kiau-

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

Vilnius (ELTA) – Sausio 11 d. prie Vilniaus miesto savivaldybės susirinę apie 150 mitinguotojų, besipiktinančių išaugusiomis šilumos kainomis sostinėje, susiskirstė į dvi grupes. Didesnioji dalis protestavo prieš miesto mero Artūro Zuoko vykdomą šilumos kainų politiką, mažesnioji – prieš premjero Andriaus Kubiliaus ir energetikos ministro Arvydo Sekmoko vykdomą politiką. **ELTA nuotr.**

Užsienio lietuviai padėkomis užtvindė televizijos laidos kūrėjus

Vilnius (Delfi.lt) – Naujos TV3 laidos „Pabandom iš naujo“ su Marijonu Mikutavičium priešakyje kūrėjų neapgavo nuojauta, kad užsienyje gyvenantiems ir dirbantiems lietuviams labai trūko socialinėmis, politinėmis ir ekonominėmis temomis grįstos televizijos laidos, kurią jie ne tik galėtų žiūrėti tiesiogiai, bet ir patys joje dalyvautų, viešai išsakydami savo nuomonę.

Sausio 9 d. TV3 eteryje pasirodžiusi žurnalisto M. Mikutavičiaus autorinė laida „Pabandom iš naujo“ sulaukė sujudimo išeivių gretose. Daugybė padėkos laišku ir skambučių užplūdo laidos kūrėjus, o išeiviai dėkojo už galimybę pasisakyti.

Savo susirūpinimą dėl pamirštų užsienyje gyvenančių lietuvių išsakė Alvydas iš saulėtosios Alikantės. „Žinote, kaip sakoma, – nėra žmogaus, nėra ir problemos. Mažai kam rūpi, kaip mes, išeiviai, jaučiamės dėl bedarbystės priversti palikti my-

Išėivijos studentai galės teikti prašymus paramai studijoms Lietuvoje

Vilnius (Delfi.lt) – Valstybinis studijų fondas skelbia pradėsiantis paraiškų priėmimą paramai išeivijos ir lietuvių kilmės užsieniečių vaikų, vaikų, provaikaičių studijoms Lietuvos aukštosiose mokyklose gauti. Prašymus studentai galės pateikti nuo sausio 18 d. iki vasario 15 d.

Studentai galės gauti dviejų rūšių paramą: stipendiją už studijų rezultatus ir vienkartinę socialinę išmoką. Paramą gali gauti studentai, studijuojantys pirmoje ar antroje studijų pakopoje ir neturintys akademinės mokymosi išmokos. Studentams, studijuojantiems tos šalies kalbą, iš kurios atvyko, Fondas pagal šią programą paramos neteikia. Atsižvelgiant į studijų rezultatus ir studijų sritį, studentams bus skiriamos stipendijos nuo 150 Lt iki 400 Lt. Socialinė išmoka (nuo 700 Lt iki 1,100 Lt) skiriama įvertinus norinčio gauti paramą asmens socialinę padėtį. Stipendija už studijų rezultatus yra skiriama vienam studijų semestriui ir išmokama kas mėnesį iki to semestro pabaigos. Atostogų metu stipendija nemokama.

Visi studentai, norintys gauti paramą, Fondui turi pateikti: užpil-

limą gimtinę. Retas politikas aplanko emigravusius tautiečius nuoširdaus susirūpinimo vedamas. Daugelis jei atvažiuoja, tai tik išėivijos namuose pasirodo, kalbelę pasako, pasifotografuoja, papietauja su ambasadoriais, ir viskas. Po lietuvių emigrantų namus jų nevaikšto, su paprastais žmonėmis nesikalba, kaip gyvename, nesidomi. Tokia laida, kurios metu galėsime tiesiai viską pasakyti, mums labai svarbi“, – sakė Alvydas.

Po laidos dar ir kitą dieną netilo telefonai, elektroniniu paštu plūdo emigrantų padėkos ir pasiūlymai. „Pabandom iš naujo“ kūrėjai žada išsiūlymus būtinai atsižvelgti. Pirmąją TV3 laidą internetu žiūrėjo keli tūkstančiai vartotojų, o originalioje laidos diskusijų svetainėje premjeros vakarą apsilankė per 12,000 vartotojų. Trumpalaikiai transliacijos internetu trikdžiai atsirado dėl itin didelio vartotojų susidomėjimo visame pasaulyje.

dytą ir pasirašytą Fondo direktoriaus patvirtintos formos prašymą ir asmens tapatybę patvirtinančią dokumentą. Studentai taip pat turi pateikti pažymą iš aukštosios mokyklos, patvirtinančias studento statusą, paskutinės sesijos pažymių svartinį vidurkį ir tai, kad jie neturi akademinės mokymosi išmokos, papildomai turi pateikti dokumentus, patvirtinančius jų socialinę padėtį.

Pirmą kartą dėl paramos besikreipiantys lietuvių kilmės užsieniečių vaikai, vaikaičiai, provaikaičiai būtinai turi pateikti krašto Lietuvos Bendruomenės, LR valstybės institucijos ar įstaigos užsienyje, kurios užsieniečiams išduoda visas, ar kitos institucijos išduotą užsienio lietuvių kilmę patvirtinančią dokumentą.

Išėivijos vaikai, vaikaičiai ir provaikaičiai, pirmą kartą besikreipiantys dėl šios paramos, turi pateikti dokumentą, patvirtinantį, kad prieš atvykdami į Lietuvą jie ne mažiau kaip trejus metus gyveno užsienyje ir atvyko į Lietuvą ne anksčiau kaip į aštuntą klasę.

B. Obama patvirtino siekį uždaryti Guantanamo kalėjimą

Washington, DC (BNS) – Baltieji rūmai paskelbė, kad prezidentas Barack Obama šiandien lygiai taip pat, kaip ir per rinkimų kampaniją 2008 m., yra pasiryžęs uždaryti Guantanamo kalėjimą. Tačiau jo atstovas Jay Carney atkreipė dėmesį į „kliūtis“, kurios trukdo greitai įgyvendinti atitinkamus planus.

2009 m. pradžioje stojęs prieš JAV vairo, B. Obama paskelbė per metus uždarys kalėjimą. Tačiau Kongresas nesutiko skirti tam lėšų ir saugumo sumetimais sustabdė Guantanamo kalinių perkėlimą į kitus JAV kalėjimus. Daugelis kalinių negali būti išsiųsti į savo gimtąsias šalis, nes jiems ten grėstų persekiojimas. Trečiosios šalys taip pat vengia juos priimti.

Sausio 11 d. suėjo 10 metų, kai į Guantanamo kalėjimą Kuboje buvo perkeltas pirmasis terorizmu įtariamas asmuo. Šiuo metu čia kalinamas 171 vyras. Tarptautinė organizacija „Amnesty International“ vadina

Guantanamo kalėjimą politikos, nepaisančios žmonių teisių, simboliu. Šiame kalėjime šimtai įtariamųjų buvo laikomi be teismo proceso. Šis kalėjimas laikomas ir pagrindinės klaidos, kurią JAV padarė po 2001 m. rugsėjo 11-osios išpuolių, simboliu. Tada Washington paskelbė pradėjęs pasaulinę kovą su terorizmu, o tokiu atveju paisyti žmogaus teisių esą nėra privalu.

Prie Baltųjų rūmų protestuotojai reikalavo uždaryti Guantanamo kalėjimą. **EPA nuotr.**

JAV mažins kovinių dalinių skaičių Europoje

Washington, DC (BNS) – JAV svarsto galimybę perpus sumažinti savo kovinių dalinių skaičių Europoje. Prezidentas Barack Obama praėjusią savaitę pristatė naują gynybos strategiją, kurioje dėmesys sutelktas į Azijos ir Ramiojo vandenyno regioną. JAV karinis biudžetas per ateinančius dešimt metų dėl didelių valstybės skolų sumažės 450 mlrd. dol.

Iš keturių kovinių brigadų, ku-

rių bazės yra Europoje, dvi pastaraisiais metais daugiau ar mažiau buvo susijusios su misija Afganistane, sakė Julianne Smith, kuri Pentagonas yra atsakinga už Europos ir NATO klausimus. „Klausimas dabar yra, kur jos grįš“, – pridūrė ji. Vieną kovinę brigadą sudaro 3,500 kareivių. Pentagono duomenimis, Europoje iš viso yra beveik 81,000 amerikiečių kareivių.

Izraelis didina karinį biudžetą

Tel Avivas (BNS) – Izraelio ministras pirmininkas Benyamin Netanyahu lauko pažadus mažinti karinį biudžetą ir skelbia apie jo didinimą. Gynybos biudžetas didės 3 mlrd. šekelių (daugiau kaip 613 mln. eurų), paskelbė premjeras. Jis pareiškė priėjęs prie išvados, kad dėl padėties regione karinio biudžeto mažinimas būtų „didelė klaida“.

B. Netanyahu spalį parėmė eko-

nomisto Manuel Trajtenberg vadovaujamos komisijos siūlymus sumažinti 14 mlrd. dolerių siekiantį Izraelio gynybos biudžetą. Sutaupytais lėšomis esą būtų finansuojamos socialinės pertvarkos.

Vasarą Izraelyje susikūrė protesto judėjimas prieš staigiai kylančias butų nuomas ir pragyvenimo kainas. Tada B. Netanyahu nurodė komisijai pateikti pertvarkų pasiūlymus.

Čekijoje sutarta dėl bažnytinio turto grąžinimo

Praha (BNS) – Čekijos koalicinė vyriausybė patvirtino įstatymo dėl religinių bendruomenių turto restitucijos projektą ir taip išvengė vyriausybės žlugimo. Valstybė bažnyčioms numato grąžinti 56 proc. pokario metais paimto turto, o už kitą dalį sumokėti. Per artimiausius 30 metų religinėms organizacijoms turėtų būti išmokėta 2,9 mlrd. JAV dol.

Svarstant šiuos planus vyriausybei buvo iškilęs pavojus, kadangi mažesnioji koalicijos partija „Viešasis

interesas“ buvo linkusi atmesti planus sumokėti religinėms organizacijoms už buvusio komunistinio režimo atimtą turta. Bažnyčios turto grąžinimo planai buvo įtraukti į koalicinės vyriausybės sutartį, jiems pritarė 17 šalies religinių organizacijų. Tačiau „Viešojo intereso“ partija buvo pareiškusi, kad valstybė negali sau leisti vykdyti šio plano dėl Europą drebinančios ekonominės krizės, ir prašė kuriam laikui atidėti finansinės žalos atlyginimo išmokėjimą.

Siūloma sušaukti neeilinę Seimo sesiją

Vilnius (BNS) – Seimo pirmininkei Irena Degutienei ir valdantieji, ir opozicija įteikė surinktus parlamentarų parašus, kad kitą savaitę būtų sušaukta neeilinė parlamento sesija. I. Degutienė šaukia parlamento vadovybės posėdį, kad ši patartų, kaip jai elgtis.

Pirmieji apie būtinybę sušaukti neeilinę parlamento sesiją prabilo opozicijoje esantys socialdemokratai. Jų teigimu, būtina skubiai taisyti

Mokslo ir studijų įstatymą, kurio kai kurias normas Konstitucinis Teismas pripažino prieštaraujančiomis Konstitucijai. Tuo tarpu valdantieji siūlo neeilinėje sesijoje pataisyti Mokslo ir studijų įstatymą, kiek tai susiję su KT nutarimu, apsispręsti dėl prezidentės veto dėl dviejų laisvųjų ekonominių zonų įstatymo, pataisyti Viešųjų pirkimų įstatymą, kiek jis susijęs su politinių partijų pirkiniais.

VERSLO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

LIETUVA

Vilnius (ELTA) – Vilniaus gatvėmis pradėjo važinėti pirmieji Lietuvoje surinkti troleibusai. „Amber Vilnis 12 AC“ žemagrindžiuose troleibusuose įrengta elektroninio bilieto sistema, vaizdo stebėjimo įranga, įlipančių ir išlipančių keleivių skaičiavimo sistema. Naujos kartos Vilniuje surinkti troleibusai gali nuvažiuoti net 1,000 metrų be elektros srovės, vienu metu troleibusu gali važiuoti iki 100 žmonių, troleibusai pritaikyti neįgaliesiems ir senjorams. Vieno sostinėje surinkto troleibuso kaina – apie 720,000 litų, tai yra 1,6–2,6 karto pigiau, negu įsigyti jau paruoštą troleibusą.

ELTA nuotr.

Rusijos valdžiai patvirtinus praėjusių metų gruodį pasirašytus stojimo į Pasaulio prekybos organizaciją (PPO) protokolus, verslo sąlygos šioje šalyje turėtų tapti labiau nuspėjamos ir pastovesnės, teigia Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos (URM) vadovai ir pramonininkai. Teigiama, kad Lietuvos pramonei Rusijos narystė PPO leis lengviau planuoti savo veiklą ir dvišalę prekybą. Istojusi į PPO Rusija privalės laikytis bendrų daugiau kaip 150 narių privalomų taisyklių, kurių negalės keisti savo nuožiūra priklausomai nuo politinių ar trumpalaikių ekonominių aplinkybių. Rusija išsipareigojo nebetaikyti eksporto subsidijų, taip pat sumažės importo muitai. Numatyta, kad muitai žemės ūkio produkcijai turėtų sumažėti nuo 13,2 iki 10,8 proc., muitai importuojamiems automobiliams sumažės nuo 15,5 iki 12 proc. Daugiausiai – nuo 40 iki 5 proc. – sumažės muitai į Rusiją eksportuojamoms gyvoms kiaulėms.

Lietuvos finansinis turtas 2011 m. trečio ketvirčio pabaigoje buvo 334,2 mlrd. Lt, tuo tarpu išsipareigojimai siekė 395,4 mlrd. Lt. Tačiau per metus turtas augo sparčiau nei išsipareigojimai. Didžiausią tokio turto dalį sudarė akcijos ir paskolos – po 26 proc., indėliai – 20 proc., skolos vertybiniai popieriai – 9 proc. viso turto. „Svarbus vaidmuo Lietuvos ekonomikoje tenka kitoms šalims“, – dėstoma Lietuvos banko ir statistikų pranešime. 2011 m. trečią ketvirtį kitoms šalims priklausė 71 proc. visų Lietuvoje išleistų skolos vertybinių popierių ir 31 proc. visų Lietuvoje išleistų akcijų.

Paaikėjo, jog islandų verslininkai, atvilioję į Lietuvą visame pasaulyje garsią švedų bendrovę „Ikea“, nusprendė įžengti ir į Latvijos bei Estijos rinkas. Parduotuvių tinklo „Jysk“ atstovai Estijoje teigia, kad „Ikea“ planai plėstis Baltijos šalyse jiems tapo staigmena, tačiau „Jysk“ viduje dėl to neįjaučiama jokio nerimo. „Jysk“ atstovai teigia ketinantys priimdami sprendimus atsižvelgti į tai, kurioje vietoje išsikurs „Ikea“ parduotuvės. Vilniuje, šalia oro uosto, iki 2013 m. pabaigos bus atidarytas pirmasis Baltijos šalyse „Ikea“ baldų ir namams skirtų prekių prekybos centras. Ši investicijų projektą įgyvendins Islandijos bendrovė „Felit“.

Klaipėdos uosto direkcija stabdo mažųjų pramoginių laivų prieplaukos statybą. Pastatyti prieplauką išpareigota mainais už kitą iš miesto perimtą teritoriją. Tačiau persigalvoti, anot uosto vadovo, priverstė politikų sprendimas, pagal kurį valstybinės įmonės pusė pelno turi grąžinti į valstybės biudžetą. Pastatyti naują prieplauką mažiesiems pramoginiams laivams uostas išsipareigojo prieš 7 metus. Tada mainais iš miesto uostas gavo kitą teritoriją, kuri, kaip tada teigta, uostui buvo būtina užteršto grunto aikštei statyti. Pagal susitarimą apie 400 vietų uostelis turėjo būti pastatytas iki 2009 m. Tačiau rangovas parinktas tik pernai, o dabar statybą nutarta stabdyti. Kaip sustyguoti miesto ir uosto bendradarbiavimą, jau sprendžia Vyriausybės sudaryta darbo grupė.

Vos du gyventojai iš šimto žino, kaip reikės atsiimti privačiuose antros pakopos pensijų fonduose sukauptas pensijas, kas jas mokės ir ar tam reikės ko nors papildomai. Pensijas išmokančios bendrovės sako, kad esama tokių žmonių, kurie jau galėtų naudotis savo papildomomis pensijomis, tačiau nežinodami, kaip tai padaryti, jų neatsiima. Devynių bendrovių privačiuose pensijų fonduose lėšas kaupia per milijoną gyventojų. Kol kas didesnes privačiai sukauptas pensijas išmoka tik viena draudimo bendrovė. Sulaukusios pensinio amžiaus į ją privalo kreiptis moterys, sukauptosios daugiau kaip 38,000, o vyrai – daugiau kaip 26,000 litų, ir sutarti, kaip dažnai pensijos bus mokamos.

Škotijos darbuotojų paieškos bendrovė „Bright Purple“, aptarnaujanti informacinių technologijų ir finansinių paslaugų organizacijas, atidarė biurą Vilniuje, kurio tikslas – padėti bendrovei plėsti veiklą kaimyninėse šalyse, Skandinavijoje ir Rusijoje. Ši projektą „Bright Purple“, kurios pagrindinė būstinė yra Edinburge, įgyvendino kartu su viešąja įstaiga „Investuok Lietuvoje“, užsienio investuotojams teikiančia nemokamus patarimus įvairiais su investicinių projektų įgyvendinimu susijusiais klausimais. Įkurta 1995 m., „Bright Purple“ yra specializuota darbuotojų atrankos įmonė, kurios klientai – IT ir finansinių paslaugų bendrovės nuo didžiausių iki ką tik pradėjusių veiklą.

PASAULIS

JAV valdžia gali paduoti į teismą vieną seniausių Šveicarijoje bankų – „Wegelin and Co“ – kaltindama jį padedant klientams išvengti mokesčių. „Wegelin“ derybos su tyrėjais priėjo aklavietę, nors bankas dar turi galimybę išvengti teisinio persekiojimo, jei sumokės baudą. JAV valdžia New York apkaltino tris „Wegelin“ darbuotojus padedant klientams išvengti mokesčių. Bankas patvirtino šią informaciją. Įtariami bankininkai 2008–2009 m. atidarė kelias slaptas sąskaitas ir siūlė turtingiems amerikiečiams perkelti į jas lėšas.

Pirmą šių metų ketvirtį bus pradėti vykdyti Europos Sąjungos (ES), JAV ir Japonijos bankų patikrinimai, skirti nustatyti, ar jie tinkamai vykdo kapitalo taisykles. Didžiausi pasaulio bankai yra išsipareigoję vykdyti Bazelio III susitarimo taisykles. Pagal šias taisykles, bankai turi sustiprinti savo finansus, kad būtų tinkamai pasiruošę atlaikyti dar vieną finansų krizę. Centrinų bankų valdytojų ir priežiūros institucijų vadovų grupė pranešė, kad patikrinimų rezultatai bus paskelbti viešai.

Baltarusijoje praėjusiais metais infliacija sudarė 108,7 proc. 2011 m. gruodį palyginti su lapkričiu prekių ir paslaugų kainos išaugo 2,3 proc., o palyginti su 2010 m. gruodžiu – 108,7 proc. Maisto produktai per metus pabrango 125 proc., kitos prekės – 112 proc. Paslaugų kainos išaugo 64,7 proc. Kainos didėja ir šiais metais. Neseniai surengtos apklausos duomenimis, 81,5 proc. Baltarusijos gyventojų mano, kad šalies ekonomiką apėmė krizė. 53,7 proc. baltarusių įsitikinę, kad atsakomybė už tai tenka prezidentui Aleksandr Lukašenka.

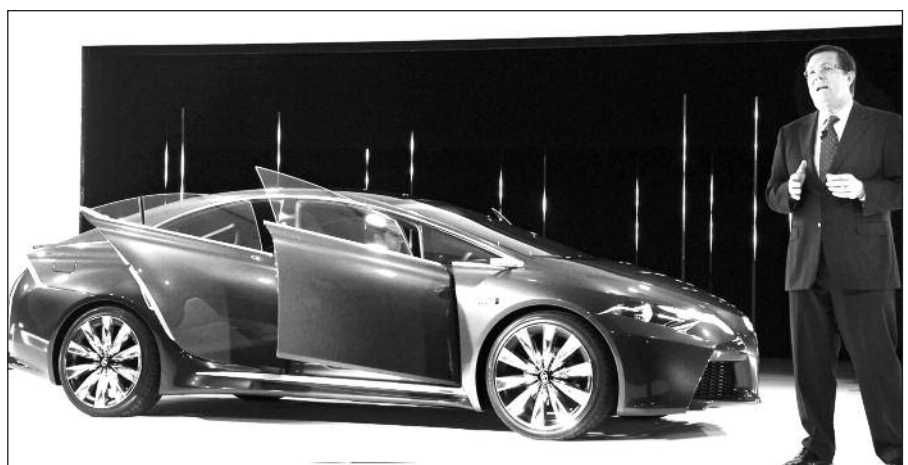
Pernai infliacija Rusijoje siekė 6,1 proc. – žemiausią lygį per visą sovietinį laikotarpį. Rusijos vyriausybė ne vienus metus kovojo su infliacija, kad sukurtų palankų investicinį klimata ir pritrauktų užsienio investicijas. 2010 m. metinė infliacija Rusijoje dėl vasaros sausros siekė 8,8 proc. ir viršijo spėjimus. Toks pat in-

fliacijos rodiklis buvo ir 2009 m. Rusijos prezidentas Dmitrij Medvedev sakė, kad žemas infliacijos rodiklis buvo pagrindinis praėjusių metų Rusijos pasiekimas.

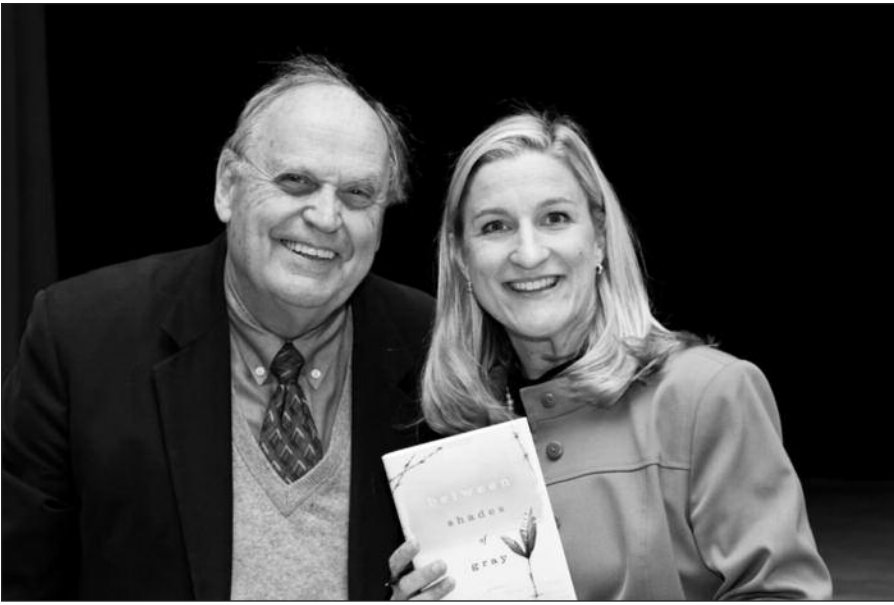
Norvegijos naftos grupė „Statoil“ paskelbė aptikusi naftos ir dujų telkinį Barenco jūroje. Jo atsargos gali siekti iki 300 mln. barelių naftos ekvivalento. Naujasis telkinys pavadintas „Havis“. Tai jau antras stambus naftos telkinys, kurį „Statoil“ aptiko Barenco jūroje per pastaruosius 9 mėn. Bendrovė balandį aptiko telkinį „Skrugard“, drauge abu telkiniai gali siekti iki 600 mln. barelių naftos ekvivalento. Šie du telkiniai yra kuklūs, palyginus su stambiais Norvegijos telkiniais, tačiau jie rodo, kad Norvegijoje, kur naftos gavyba pastarąjį dešimtmetį sumažėjo, vis dar glūdi neatrastų naftos ir dujų klodų.

2011 m. „Audi AG“ pakilo į antrą vietą tarp stambiausių pasaulio prabangių automobilių gamintojų, aplenkdama „Mercedes-Benz“ ir nusišleisdama tik BMW. Praėjusiais metais „Audi“ pardavė rekordinį automobilių skaičių – 1,3 mln., arba 19 proc. daugiau nei prieš metus, tam įtakos turėjo išaugusi paklausa JAV ir Kinijos rinkose. Automobilių gamintojos pardavimai Kinijoje padidėjo net 37 proc., Jungtinėse Valstijose bendrovės pardavimai išaugo 16 proc., Europoje – 12 proc. Automobilių „Mercedes-Benz“ pardavimai praėjusiais metais išaugo 8 proc., iki 1,26 mln. automobilių. BMW 2011 m. pardavė 1,38 mln. automobilių, arba 13 proc. daugiau nei 2010 m.

Dabartinis „Apple“ vadovas Tim Cook pripažintas brangiausiai apmokamu bendrovės vadovu JAV 2011 m. T. Cook pernai rugpjūtį perėmė kompiuterinės bendrovės „Apple“ vairą iš jos įkūrėjo Steve Jobs. Pernai S. Jobs įpėdinio atlygio už darbą paketas buvo vertinamas 378 mln. dol. Šios sumos didžiąją dalį sudaro „Apple“ akcijos, pernai rugpjūtį T. Cook suteiktos avansu. Metinė alga ir premijos sudarė po 900,000 dol.

Detroit (Irytas.lt) – Nors vienos penkių didžiausių pasaulyje Detroit automobilių parodos organizatoriai džiaugiasi, jog akreditavo per 5,000 žurnalistų iš įvairių pasaulio šalių ir skaičiuoja daugiau nei 50 naujų automobilių pristatymų, žinovų nuomone, paroda atrodo labai kukliai. Visa bėda – trūksta naujų idėjų. Pristatomi modeliai, kurie pateikiami kaip JAV rinkos naujienos – jau anksčiau matyti parodose Europoje arba Japonijoje. Tuo tarpu Detroit vizitine kortele buvusius galingus amerikietiškus automobilius pakeitė nuosaikesni modeliai. ELTA nuotr.

Rūta Šepetys su Vyta Černiumi, kurio tėtis buvo nepriklausomos Lietuvos generolas.

Knygos „Between Shades of Gray“ pristatymas

Atkelta iš 6 psl.

Programą pradėjo ps. Darija Francesco, pristačiusi autorę Rūta, ir Kęstutis Reivydas, papasakojęs, kad jam augant nedaug amerikiečių žinojo apie Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje vykusius trėmimus. Šiltai sutikta autorė papasakojo apie Šepetčių šeimos istoriją ir apie tai, kas ją paskatino rašyti šią knygą. Lietuvai atgavus laisvę, Rūta vyko ten kelis kartus, rinko žinias, kalbėjosi su dar gyvais Sibiro tremtiniais. Daugelis iš jų kalėjo Laptevo pajūrio srityje. Rūta ne tik klausėsi jų pergyvenimų, bet ir pati pabandė „paragauti“ tremtinės duonos – praleido dieną suvaidintame kalėjime Latvijoje. Autorės nuoširdumas jai kalbant šia skaudžia tema ne vienam išspaudė ašaras.

Autorė pasakojo apie sunkumus ieškant leidyklos šiai knygai išleisti. Tema buvo tokia liūdna ir skaudi, kad ji gavo daug neigiamų atsakymų. Pagaliau „Penguin“ leidykla sutiko ir 2011 metų pradžioje knygą, skirta jauniems skaitytojams, buvo išleista. Liūdnoje istorijoje yra daug vilties ir dvasios stiprybės momentų, kas ir paskatino „Penguin“ knygą spausdinti ir ją platinti. Ji tuoj tapo prieinama JAV, Kanadoje, Anglijoje, Airijoje, Australijoje, Naujojoje Zelandijoje, Indijoje ir Pietų Afrikoje. Knyga išversta į daugelį kalbų, platinama

29-iose valstybėse. Lietuviška laida pavadinta „Tarp pilkų debesų“. 2011 m. kovo mėnesį knygą buvo gražiai įvertinta „Los Angeles Times“, „The Wall Street Journal“ ir kitų JAV laikraščių.

Rūta Šepetys neseniai grįžo iš Europos, kur ji garsino savo knygą. Paskutinis jos romano įvertinimas buvo prancūzų „Prix-RTL-Lire“ – už geriausią 2011 metų knygą jaunimui.

Klausytojai gausiais plojimais įvertino autorės apsilankymą ir ilgoje eilėje laukė jos parašo išgytose knygose. Gražinietės dėkoja autoriui už nepamirštamą popietę.

Rūtos Šepetys knygą pristato Kęstutis Reivydas.

R. Juknevičienė: Lietuvos saugumas dabar ginamas Afganistane

Atkelta iš 5 psl.

„Verslo žinios“: Baltarusijos prezidentas Aleksandr Lukašenka nėra labai palankus Rusijai, atrodo, jog ir Rusijai jis nėra labai priimtinas. Kokia padėtis yra dabar?

– Kaip Seimo narė ir kaip žmogus, stebintis padėtį, galiu pasakyti, kad Rusija turbūt norėtų turėti kitokią žmogų nei dabartinis Baltarusijos prezidentas. Bet iš kitos pusės Rusijai dar svarbiau yra išlaikyti Baltarusiją savo įtakos zonoje, neleisti jai eiti link Vakarų. Vienas iš garsių analitikų, generolas Leonid Ivašov yra pasakęs, jog Rusijai yra naudinga išlaikyti 10 mln. tautą tarp Europos Sąjungos ir Rusijos nesuvakarietintą, kaip tam tikrą buferinę zoną. Manau, jog, kilus ekonominei krizei, šie procesai pastaruoju metu dar pablogėjo. Lukašenka izoliuojasi, o Vakarai neturi kitos išeities, kaip kitaip reaguoti į jo antidemokratinis veiksmus, žmonių sodinimą į kalėjimus. Rusijai tai yra naudinga. Rusija baigia paimiti į savo rankas visą Baltarusijos energetinę sistemą, visą jos infrastruktūrą. Ir turbūt eis toliau. Taip Baltarusija pamažu *de facto* yra prijungiama prie Rusijos.

„Draugas“: Lietuva deda nemažai pastangų, kad Lietuvoje būtų nuolatine NATO pajėgų oro misija. Ar bus apie tai kalbama NATO susitikime Čikagoje gegužės mėnesį?

– Šiuo metu kaip tik vyksta derybos apie tai su visomis kitomis NATO partnerėmis. Vakar gavau patikinimą iš JAV gynybos sekretoriaus, jog Amerika tam pritaria. Panetta sakė, kad jie remia ilgalaikį sprendimą (angl. long-term solution) šiai misijai. Tikimės, kad Čikagoje kokia nors forma, koku nors būdu tai bus įvykdyta. Tai vienas iš mūsų susitikimo Čikagoje tikslų. Bet kad šis klausimas Čikagoje būtų paminėtas, dar turime kai ką nuveikti, padaryti kai kuriuos namų darbus politinėje dalyje.

„Draugas“: Sausio 4 diena buvo svarbi diena Afganistane taraujantiems Lietuvos kariams – atsakomybė už Afganistano Goro provincijos, kurios atkūrimui Lietuva vadovavo, sostinę Čagčaran oficialiai perduota afganistaniečiams. Kaip vertinate lietuvių patirtį Afganistane?

– Pradėsiu nuo to, kodėl mes ten esame. Lietuvoje dažnai žmonės klausia, ką ten veikti. Mano atsakymas labai paprastas: kodėl kas nors kada nors turėtų ateiti ginti mūsų, jei mes savo partneriams dabar atsuktume nugarą ir pasakytume, kad jūsų, šiuo atveju – JAV, problemos yra nesvarbios, jūs tvarkykitės patys? Bet jau kai mums bus blogai, tada jau turite ateiti ir padėti. Jeigu yra NATO misija ir NATO nusprendė vienokia ar kitokia forma būti kad ir Afganistane, mes ten taip pat esame. Iš esmės ten (Afganistane – D.C.) dabar ir ginamas Lietuvos saugumas. Nes jeigu mes ten nebūtume, būtume pusiau NATO.

Kitas labai konkretus dalykas –

mūsų oro erdvę saugo NATO šalių naikintuvai. Šiandien mes neturime galimybių ir ateityje neturėsime tiek lėšų, net ir tris Baltijos valstybes kartu sudėjus, išlaikyti ir aptarnauti tų naikintuvų. Tad tiek, kiek mums atneša NATO oro policijos misija, užtikrindama mūsų saugumą, mes tiek neišleidžiame Afganistane.

Kitas dalykas yra pragmatiškas. Mūsų kariai, būdami Afganistane, įgyja labai daug patirties. O tai, kad Čagčaran perduotas vietinėms saugumo pajėgoms, yra gera žinia – šviesa tunelio gale yra. Nepaisant to, kad ten dar daug metų reikės daug padaryti kartu su visa pasaulio bendruomene, kad ta valstybė „įvyktų“. Dabar Lietuva orientuojasi į mokymus. Kartu su Pennsylvania nacionaline gvardija mūsų kariai jau antri metai labai sėkmingai moko vietos Čagčaran policininkus.

„Draugas“: Lietuvai ypač svarbus jos energetinis saugumas. Ar Lietuvos gynybos strategijoje atsirado naujų punktų, susijusių būtent su energetiniu šalies saugumu?

– Apie tai kalbėjome su Panetta. Jis labai palankiai žiūri į tai, kad Lietuvoje atsirastų NATO Energetinio saugumo centras. Esame padavę paraišką, kad Lietuvos centras, kuris jau dirba metus, būtų akredituotas kaip NATO centras. Jei tai pavyktų, Lietuvos centras taptų NATO žinovų baze, kuri nagrinėtų energetinio saugumo visame NATO kontekste klausimus.

Žiūrėdama į Lietuvos 22 nepriklausomybės metus, matau, jog iki 1991 metų pabaigos gana sėkmingai sutvarkėme savo juridinės nepriklausomybės reikalus. Paskui reikėjo tapti NATO ir ES nariais, kad po kojų pasidėtume pagrindą valstybei augti. Bet išliko vienas svarbus neišspręstas dalykas – energetika. Lietuva yra klasikinis pavyzdys, kaip valstybė gali būti priklausoma nuo kitos valstybės. Net jei Rusija būtų pati demokratiškiausia valstybė pasaulyje, šimtaprocentinis priklausymas nuo vieno dujų vamzdžio jau būtų problema. O dabar, kai Rusija yra viešai paskelbusi, kad energetika yra jos politinis įrankis, jai bendraujant su kaimyninėmis šalimis, tai – vienas didžiausių mūsų rūpesčių. Iš esmės Lietuva beveik nebuvo pasistūmėjusi šioje srityje, išskyrus naftos terminalo pastatymą, kuris išgelbėjo mus nuo „Mažeikų naftos“ politizavimo ir ypatingo vaidmens jai suteikimo. Bet mūsų priklausomybė nuo Rusijos dujų vamzdinių, elektros linijų išliko. Jei norime turėti savo tvirtą nepriklausomybę ir ateitį, privalome padaryti daug namų darbų. Vienas iš jų – atominė elektrinė Visagine, kuri būtų labiau svarbus svertas mūsų nepriklausomybei. Tikiu, jog mūsų projektas bus įgyvendintas. Kitas namų darbas – elektros tiltai. Lietuva jau tiesia tiltą su Švedija, kuris leis prisijungti prie Skandinavijos elektros tinklo. Svarbu pasistatyti tiltą su Lenkija, kuris sujungtų mus su likusia ES dalimi. Labai svarbus yra suskystintų dujų terminalas Klaipėdoje.

ATLANTIC Express Corp. 1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

<p>Ocean Freight</p> <p>Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.</p>	<p>Air Freight</p> <p>Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.</p>
<p>Auto Export</p> <p>Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.</p>	<p>Trucking</p> <p>Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.</p>
<p>Small Packages</p> <p>Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje</p>	

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Automobilių elektrifikavimas vingiuotame ir kliūtėmis nusėtame kelyje

**DR. STASYS BAČKAITIS,
PE CSMP, SAE FELLOW**

Kylančios degalų kainos, poreikis mažinti išmetamųjų teršalų kiekius, galimas naftos trūkumas ir nuolatiniai vyriausybės priimami įstatymai, skirti sumažinti automobilių kuro naudojimą, priverčia susisiekti priemonių gamintojus kurti geresnes ir veiksmingesnes automobilių technologijas. Todėl beveik visame pasaulyje automobilių gamintojai jau gamina arba skubiai bando sukurti elektrinius ar hibridinius automobilius (EV ir HEV), galinčius pasiekti net mažesnius nei nustatyto degalų sunaudojimo bei išmetamųjų teršalų kiekio ribas.

Dauguma žinovų sutinka, kad tai – sudėtingas ir kompromisų reikalaujantis uždavinys. Elektromobilių plėtrą ypatingai apunkina energetinių baterijų aukšta kaina bei labai nedidelis jų galingumas palyginti pagal svorį su energijos kiekiu esančiame benzine ir dyzeliniame kure. Nors pereitame dešimtmetyje baterijos gerokai patobulėjo, jos vis dar yra labai ribotų pajėgumų, kad galėtų varžytis su benzinu varomais automobiliais.

Nuo šiol automobilių vartotojai susidurs su gana painiu technologijų pasirinkimu, o kartą pasirinkus – gali susidurti su iki šiol nepatirtais automobilio panaudojimo apribojimais. Šiame straipsnyje bandysiu supažindinti „Draugo“ skaitytojus su pasirinkimais, jų laukiančiais kaip automobilių pirkėjų ir vartotojų netolimoje ateityje.

Elektromobilio evoliucija

Elektra varomi automobiliai (elektromobiliai) nuo labai kuklios pradžios 1840-ame dešimtmetyje per pastaruosius pusantro šimto metų praleido keletą progų tapti žmonijos pagrindine susisieki priemone. Po daug žadančios pradžios, pradedant jų masine gamyba XIX a. pabaigoje ir XX a. pradžioje, jie buvo greitai išstumti sparčiai besivystančių automobilių su benzino vidaus degimo varikliais.

Pastarieji buvo daug praktiškesni, todėl dėl greičio ir galingumo greitai pradėjo vyrauti. Po šimtmečio pažangos ir klystkelių elektromobilių plėtrą dabar skatina poreikis mažinti naftos išteklių naudojimą, oro taršą ir naftos importo išlaidas.

„Carl Benz“ sukurtas baterija varomas elektrinis triratis.

Deja, elektra varomos susisieki priemonės vis dar nėra pasiekusios plačiam naudojimui tinkamos brandos.

Šiuo metu automobilių rinkoje yra daugiau nei 10 hibridinių (HEV) modelių ir tik kelios rūšys grynų elektromobilių (EV). HEV turi visiško galingumo benzinu arba dyzeliniu kuru maitinamą variklį ir iš dalies prie automobilio varymo prisidedančią keliolikos kilovatvalandžių (kWh) įkraunamą bateriją. Priešingai, EV yra varomi žymiai galingesnių kelių dešimčių kWh baterijų, kurių energetinis pajėgumas priklauso nuo automobilio gamintojo planuoto nuvažiuoti atstumo. Tarp hibridinių randame bent tris tipus: 1) dalinį hibridą, 2) visiškai savarankišką hibridą ir 3) savarankišką hibridą su galimybe bateriją įkrauti, prisijungus prie elektros tinklo. Gryni EV skirstomi į: 1) vietiniams ir palyginti trumpiems atstumams nuvažiuoti, 2) ilgų atstumų kelionėms ir 3) su pagalbinais elektrą gaminančiais, bet riboto galingumo motorėliais, kurie, išsekus baterijos krūviui, leidžia automobiliui važiuoti gerokai sulėtintu greičiu.

Šiuo metu dauguma EV yra minikomaktiniai ir, išskyrus porą brangiai kainuojančių liuksusinių modelių, naudojami trumpiems atstumams nuvažiuoti, daugiausia miesto ribose. Didelė baterijų kaina (apie 700 dol./kWh) riboja jų pritaikymą ilgiems atstumams. Tuo tarpu HEV, susidedantys iš normalaus degimo variklio ir nedidelio galingumo baterijų, leidžia išvengti šio trūkumo.

Ir elektriniuose, ir hibridiniuose automobiliuose naudojamos įvairios energijos taupymo technologijos. Pavyzdžiui, automobiliui sustojus prie šviesoforų, automatiškai sustabdoma variklio veikla, o stabdant arba važiuojant pakalnėn, stabdymo energija sukaupiama ir gražinama į bateriją. Kai kuriuose HEV elektros energija naudojama tik automobilio pagreitimui, kaip pagalba važiuojant į kalną, spūstyse ir pan.

Baterijos

Jau beveik visą šimtmetį mokslininkai bando sukurti geresnes baterijas, kurios atitiktų iškasamo kuro energijos tankį, kokybę ir kainą bei tiktų susisieki priemonių varymui. Gerokai pagerintą bateriją sukūrė 1970 m. „Exxon“ susivienijimo

inžinierius Michael Whittingham, panaudojęs ličio junginius. Jis ištyrė, kad ličio junginiai (Lithium-ion arba Li-ion) gali sukaupti žymiai didesnę energijos kiekį, o jo pajėgumas nenusilpsta visu iškrovimo laikotarpiu, palyginti su kitomis pakartotinai įkraunamomis baterijomis. Tokios Li-ion baterijų savybės rado didelę paklausą nešiojamuose kompiuteriuose, mobiliuosiuose telefonuose, elektriniuose darbo įrankiuose ir fotografijos-kinematografijos aparatuose. Po dviejų dešimtmečių bandymų Li-ion baterijos, nors ir su ribotumais, labiau tiko savo svoriu, dydžiu ir galingumu EV varymui nei iki to laiko naudotos nikelio-metalo-

15–30 minučių, tik vienam automobiliui reikalinga bent 200 kW elektros pastotė su 500 voltų įtampa. Elektros įkrovimo stotys, atitinkančios dabartinį benzino degalinių aptarnavimo pajėgumą ir greitį, turės būti didžiulės kelių tūkstančių kilovatų pastotės.

Didelės įtampos elektros įkrovimo mechanizmui ir pačiai EV ir HEV aukšto voltažo energetinei sistemai reikia nepaprastai saugaus įpakavimo ir saugumo, pradedant automobilio įjungimu į elektros tinklą, baigiant baterijų automobilyje aušinimu, siekiant išvengti jų perkaitimo. Baterijos turi būti stabiliai įtvirtintos, taip apsaugant jas nuo keliuose

Vienas iš pirmųjų 1903 m. JAV gamybos elektra varomų automobilių.

hidrido baterijos. Li-ion baterijos ypač veiksmingos jas naudojant mikroprocesoriuose ir ultrakondensatoriuose.

Pirmosios našiausiai veikia palaikant pastovų automobilio greitį, o pastarieji gali suteikti didelius trumpalaikius elektros krūvius, įgalinančius patenkinti automobilio pagreitimą poreikius.

Nors Li-ion baterijos vis dar yra riboto galingumo, šių baterijų elektra varomi automobiliai jau gali pradėti konkuruoti su vidaus degimo varikliais dėl pastarųjų nenašumo. Jie tik apie 14–26 proc. sunaudojama benzino energijos paverčia sukančia ratus jėga. Apie 70 proc. energijos prarandama degimo procese, likusią dalį sudaro variklio pompavimo-trinties nuostoliai bei kitų elektros poreikių gamyba. Tačiau svarbesnis faktas yra tas, kad elektra varomas automobilis neišmeta nuodingų anglies dvideginio (CO₂) ir azoto monoksido (NO_x) teršalų.

Bet benzinai turi vieną didelį pranašumą. Prireikus automobilyje, jo gali būti pakartotinai papildoma per keletą minučių, o baterijas pakrauti reikia keliolikos valandų, nors, sukūrus tinkamą elektros tinklo infrastruktūrą su galingomis stotimis, panašiomis į šių dienų benzino degalines, tai bus galima padaryti ir greičiau. Pvz., „Tesla“ automobilio 54 kWh bateriją pakrauti trunka apie aštuonias valandas, įjungus į namuose esantį 110–120 voltų elektros tinklą. Norint pagreitinoti pakrovimą iki

patiriamų virpesių, o nelaimės atveju – dėžių, į kurias jos yra įpakuotos, net ir mažiausio iškilimo bei elektrinių gaisrų. Ypatingas dėmesys yra kreipiamas į baterijų ir elektrinių kabelių automobilyje išdėstymą ir žmonių apsaugą nuo aukšto voltažo elektrifikacijos avarijos.

Elektros infrastruktūra

Nors susisieki priemonių elektrifikacija išlieka viena iš svarbiausių automobilių pramonės užduočių, keli veiksniai gali galiausiai nuspręsti, ar bus ateityje sėkmingi EV ir HEV. Tai priklausys nuo veiksmingos, lengvai prieinamos, greito baterijų įkrovimo infrastruktūros (įkrovimo stočių) sukūrimo. Nors jų statyba pareikalauja didelių investicijų, tai būtinas žingsnis. Siekiant sėkmingo susisieki priemonių elektrifikavimo, tinkama elektros infrastruktūra turi būti glaudžiai susieta su strategiškai išdėstytais įkrovimo taškais prie pavienių pastatų, taip pat elektros įkrovimo stotimis, kurios turėtų panašią paskirtį kaip dabartinės benzinu aptarnaujančios degalinės.

Baterija gali būti įkraunama prijungiant EV prie elektros tinklo lizdo elektriniu kabeliu arba indukcinio būdu, privažiavus ir sustojus prie indukcinio energijos persiuntimo taško, jeigu automobilis turi tinkamą indukcinį (bevielį, panašiai kaip mikrobangų virtuvės) imtuvą. Ateityje numatomas dinamiškas indukci-

nis energijos perdavimas bevažiuojančiam EV iš kelyje išdėstytų indukcinų siūstuvų. Įdiegus tokią sistemą, elektros baterija automobiliui būtų reikalinga tik keliuose, neturinčiuose indukcinės energijos siūstuvų. Nors keliuose įrengta energijos perdavimo sistema būtų ideali, norint ją įgyvendinti reiktų milžiniškų lėšų.

Kad tokia sistema galėtų veikti, vienas iš pagrindinių uždavinių bus elektros tinklo modernizavimas, kuris sugebės ne tik tiekti elektros energiją, bet ir nedelsiant reaguoti į vartojimo pokyčius, pvz., kai elektros tinklai staiga taps apkrauti, prisijungus dešimtims automobilių. Tai pareikalaus sistemų su realaus laiko stebėjimo ir dinamiškos elektros tiekimo kontrolės savybėmis. Gera šios sistemos savybė yra tai, jog grynai elektriniai ir įkrovimui prijungiami hibridiniai automobiliai gali būti naudojami kaip papildoma trumpalaikė atsarginė sistema, gražinanti elektros energiją į elektros tinklą, kai jame atsiranda elektros nepritekliai. Tai kai kuriais atvejais galėtų išspręsti naujų elektrinių statybos reikalingumą, jeigu yra tinkama tinklo infrastruktūra ir pakankamas kiekis automobilių su įkrovimo/iškrovimo galimybėmis.

Elektrinių automobilių ateities perspektyvos

Nors hibridinių ir elektrinių susisiekimo priemonių pasiūla šiuo metu sparčiai auga, jų ateitis dėl baterijų aukštų kainų ir energijos tankio ribotumo vis dar neaiški. Siekiant patenkinti išmetamosioms CO₂ ir NO_x dujoms nustatytas ribas, automobilių gamintojai visame pasaulyje planuoja gaminti, o kai kurie jau gamina gana daug hibridinių ir tik keletą elektrinių automobilių modelių.

Iki šiol automobilių gamintojai galvojo, kad hibridiniai automobiliai yra tik pereinamoji stadija prie elektrinių automobilių. Tačiau atsiradusi galimybė prijungti bateriją greitai įkrovimui į elektros tinklą šį požiūrį pakeitė. Tiesiogiai iš elektros tinklo įkraunami HEV ne tik mažiau kainuoja, o dėl žymiai mažesnės baterijos poreikio – ir mažiau sveria, bet ir suteikia beveik be laiko pertrūkių galimybę automobilių lankčiai naudoti, ko negali suteikti elektriniai automobiliai. Galimybė nuvažiuoti be ilgų prastovų neribotus atstumus, trumpalaikis kuro papildymas, naudojimo pastovumas, keičiantis klimato ir metų laikų sąlygoms, besąlyginis naktinio apšvietimo, šilumos ir komunikacijos prie-

monių panaudojimas automobilio vartotojui yra ypatingai svarbūs. Tokią išvadą padarė Carnegie Mellon University tyrimas. Joje teigiama, kad HEV su mažesne baterija yra naudingesnė ir praktiškesnė susisiekimo priemonė nei EV su didele baterija, bet nemažais apribojimais.

2013 m. „Tesla S“ masiškai gaminamas elektromobilis.

2011 metų susitarimas tarp JAV prezidento Barack Obama administracijos ir 13 pasaulio automobilių gamintojų (2011 m. CAFE taisyklės) nustatė, jog iki 2025 m. visi pagaminti automobiliai turės užtikrinti, kad su vienu litru bezino bus galima nuvažiuoti bent 22–23 km, o ne 8–12 km kaip šiandien. Tai iškėlė naujus iššūkius dėl elektrinių automobilių ateities. Šiuo metu nėra aišku, ar vien tik elektra varomas automobilis energijos sunaudojimo atžvilgiu bus našesnis susisiekimo priemonė ir kaip automobilių gamintojai bandys pasiekti susitarime iškeltus tikslus.

Iš maždaug šiuo metu visame pasaulyje esančių 100,000 EV dauguma yra gana mažo dydžio, pagaminti Kinijoje ir Indijoje. Tik Prancūzijos „Renault-Nissan“ dabar gamina maždaug normalaus dydžio EV „Leaf“ pavadinimu. Jis gali pasiekti 140 km/h greitį ir su visiškai įkrauta baterija nuvažiuoti apie 100–120 km. „Nissan“ teigia, kad „Leaf“ gali sukurti net 160 km atstumą, tačiau tai gali įvykti tik optimalaus klimato sąlygomis, t. y. važiuojant vasarą, dienos metu, kai sunaudojamas visas (100 proc.) baterijos energetinis krūvis. Įprastomis naudojimo sąlygomis iškrovimas ribojamas 80 proc. BMW planuoja į masinę apyvartą paleisti EV „Mini5“, pagal greičio ir nuotolio pajėgumus panašų į Nissan „Leaf“. Kitoje EV skalės pusėje yra išskirtiniai labai brangiai kainuojantys modeliai, tokie kaip JAV gaminamas „Tesla S“ modelis ir Vokietijoje „Mercedes Benz“ numatomas gaminti liuksusinis sportinis modelis. Abu automobiliai, naudodami vien baterijų energiją, galės įveikti maždaug 400 km atstumą, išvystyti didesnę nei 180 km/h greitį, su pagreitejimu nuo 0 iki 100 km/h per 3.7–4.0 sekundes. Šiam tikslui jie naudos didelio galimumo 54 kW/h baterijas, kainuojančias apie 36–37,000 JAV dol.

EV arba HEV baterija, įkraunama iš tinklo kabeliniu būdu.

A † A ALEI RŪTAI-ARBIENEI

iškeliavus į Amžinybę, užjaučiame mylimą ir mylintį vaikaitį KIMO ARBAS, ir užsakome už jos vėlę šventas Mišias.

*Arūnas ir Rūta Udriai
dr. Darius Udrys
Juozas ir Baltija Udrytė McGinty
Almis ir Claudia Udriai
Vytis Marius Udrys*

Dramaturgui

A † A KOSTUI OSTRAUSKUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą jo žmonai dr. DANUTEI ir sūnui DARIUI su žmona.

Mus visus lydės šviesus Jo atminimas.

Stasė ir Bronius Vaškeliai

„Tesla“ atstovai teigia, kad „Tesla“ baterijos gali būti įkrautos iš 220 voltų elektros tinklo 80 proc. talpos lygiu per 4 val. Žymiai trumpesnis įkrovimo laikas, pvz., 30 min., pareikalautų įkrovimo stoties (elektros pastotės) su 500 voltų įtampa ir 60–100 kW galia tik vienam automobiliui (normaliam vienos šeimos namui pakanka apie 1 kW galios). Tokios įkrovimo sistemos dar neegzistuoja, bet jos jau planuojama statyti ir, atsiradus paklausai jų, be abejo, atsiras.

Išvados

Ateinantis dešimtmetis bus labai įdomus, tačiau gana painus metas automobilių pirkėjams. Jie galės rinktis nuo automobilių su įprastais benzino ir dyzeliniais varikliais iki dujomis bei įvairiais kitais būdais varomais elektriniais ir hibridiniais modeliais. Kiekvienas iš šių rūšių turės tam tikrų pranašumų ir trūkumų bei kitokių apribojimų. O labai mėgstamas politikų ir aplinkosaugininkų spaudimas riboti išmetamų anglies dvideginio ir azoto rūgšties kiekius, mažinti kuro sąnaudas bei skatinti automobilizmo elektrifikavimą, neatsižvelgiant į sąnaudas bei operacinius ribotumus, gali susidurti su nemažu visuomenės pasipriešinimu. Nuvažiuoto atstumo ribotumas, degamųjų dujų išteklių didžiulis pagrausėjimas bei infrastruktūrų, skirtų baterijoms pakrauti stoka, taip pat žymiai aukštesnės EV kainos gali

būti pakankamas akstinas nuspręsti tolimesnį automobilių technologijų vystymą – testų vidaus degimo bei dyzelio variklių tobulinimą. Atsižvelgiant į naujas CAFE taisykles, automobilių pramonės dėmesys gali vėl nukrypti nuo automobilių elektrifikavimo, kaip tai atsitiko prieš 100 metų. Išplėstinės vidaus degimo variklio technologijos turi galimybių ateinančiame dešimtmetyje sumažinti kuro sąnaudas 40 proc., o išmetamo CO₂ kiekį – net iki 60 g kiekvienam kilogramui sudeginto kuro vietoj kelių šimtų šiandien. Investuotojai, matydami didžiules pelno galimybes skalūninių dujų panaudojimo automobiliams srityje bei jų poveikį siekiant sumažinti išmetamąsias dujas, gali nuspręsti, jog, laikui bėgant, elektrifikavimas taps vis labiau neekonomiškas. Be veiksmingos infrastruktūros ir paveikesnių bei žymiai pigesnių baterijų susisiekimo priemonių elektrifikavimo renesansas ir vėl gali sulaukti kelis dešimtmečius trukusiančio saulėlydžio.

Nissan „Leaf“.

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

* **Moteris** nuo vasario 1 d. ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Patirtis, rekomendacijos, legalūs dokumentai. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną. (Gali dirbti vyras ir žmona kartu). Tel. 312-307-4619.

* **Vidaus ir lauko** dažymo darbai. Patirtis. Tel. 773-550-1867.

* **Moteris**, gyvenanti Palos Hills, ieško papildomo šeštadieniais ar įstaigų valymo darbo. Tel.

708-220-3202.

* **Moteris** (perka) ieško darbo prižiūrėti pagyvenusius žmones. Gali gyventi kartu. Patirtis, rekomendacijos, legalūs dokumentai. Gali prižiūrėti ir lietuviškai kalbančius vaikus. Tel. 708-425-0216 Angelė.

* **Moteris** ieško išsinuomoti 1 ar 2 mieg. butą Willobrook, Clarendon Hills ar Darien rajonuose. Tel. 312-532-1515.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **A. a. Vytenis Šilas, gyvenęs Brighton Park, mirė š. m. sausio 9 d.** Apie laido tuves bus pranešta vėliau.

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) sausio 15 d. 10:30 val. r. šv. Mišiose prisiminsime 1991 m. sausio 13 d. žuvusius už Lietuvos laisvę.** Eucharistijos šventimą atnašaus tėvas Gabrielius – Arnis Suleimanovs. Po šv. Mišių parapijos salėje vyks JAV LB Brighton Park apylinkės narių metinis susirinkimas. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

■ **Sausio 22 d., sekmadienį, Jaunimo centro Moterų klubas po 10:30 val. r. šv. Mišių Tėvų jėzuitų koplyčioje kviečia į JC kavinę pasivaikšinti skaniais blynais.**

■ **Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos visuotinis metinis susirinkimas vyks sausio 22 d., sekmadienį, po 11 val. r. šv. Mišių.** Rinksime naujus misijos tarybos narius, peržiūrėsime finansinę bei sielovadinę apyskaitą, pasisakysime Misijos ateities reikalais.

■ **Š. m. sausio 28–29 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemont, vyks politinis savaitgalis „Lietuva, Tėvyne mūsų“, kuriame dalyvaus, kalbės, diskutuos svečiai iš Lietuvos.** Savaitgalio metu bus įteikta „Laisvės premija“, kurią šiais metais gaus Nepriklausomybės akto signatarė, kriminalistikos mokslų daktarė Rūta Gajauskaitė už aktyvią, atvirą ir drąsą kovą prieš korupciją Lietuvos teismuose bei nusikalstamą valdančiųjų veiklą prieš Lietuvos žmones. Rengia JAV lietuvių Visuomeninis komitetas.

■ **JAV LB Cicero apylinkės valdyba sausio 29 d., sekmadienį, po 9 val. lietuviškų šv. Mišių kviečia Šv. Antano parapijos narius bei svečius į Palaimintojo Jurgio Matulaičio minėjimą parapijos kavinėje.** Bus vaišės.

■ **Filisterių skautų sąjungos (FSS) Čikagos skyrius kviečia savo narius dalyvauti iškilmingoje sueigoje, kuri vyks 2012 m. vasario 11 d., šeštadienį, 3 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre, 123 kambaryje, Lemont, IL.** Narius prašoma vilkėti uniformą. Apie dalyvavimą pra-

nešti skyriaus pirmininkei fil. Aušrelei tel. 630-243-6302.

■ **ALT'o Vasario 16-osios minėjimo renginys vyks vasario 12 d. 1 val. p. p. Jaunimo centro didžiojoje salėje (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636).**

■ **Cicero, IL, miestelio Rotušės aikštėje vasario 16 d. 10:30 val. r. bus iškelta Lietuvos trispalvė, kuri plevėsuos visą savaitę.** Iškilnėse dalyvaus Lietuvos generalinė konsulė Skaistė Aniulienė. Iškilmes organizuoja Cicero miestas ir JAV LB Cicero apylinkė. Kviečiami ne tik Cicero apylinkės lietuviai, bet ir svečiai iš toliau.

■ **JAV LB Cicero apylinkės valdybos rengiamas Vasario 16-osios minėjimas įvyks vasario 19 d., sekmadienį, Šv. Antano parapijos didžiojoje salėje po 9 val. r. lietuviškų šv. Mišių.** Minėjime pagrindinę kalbą sakys istorikė, spaudos bendradarbė Violeta Rutkauskienė. Bus meninė programa ir vaišės. Kviečiame svečius ir apylinkės tautiečius gausiai dalyvauti.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Sausio 15 d., sekmadienį, JAV LB Philadelphia apylinkė kviečia į šv. Mišias 10:30 val. r. Šv. Andriejaus lietuvių parapijos bažnyčioje (1913 Wallace St., Philadelphia, PA 19130), kurių metu bus minima Sausio 13-toji – Laisvės gynėjų diena.**

■ **Sausio 29 d. Los Angeles įvyks JAV LB Švietimo tarybos vakarinio pakraščio lituanistinių mokyklų mokytojų konferencija.** Pagrindinė prelegentė – dr. Mirga Girniuvienė, JAV LB Švietimo tarybos narė.

■ **Vasario 12 d. Lawrence, MA bus minima Vasario 16-oji.** Šv. Mišios 11 val. r. Corpus Christi bažnyčioje (35 Essex St., Lawrence, MA 01840). 12:30 val. p. p. parapijos salėje – pietūs. Bus rodomos lietuviškų pakelės kryžių nuotraukos. Daugiau informacijos tel. 978-685-4478 suteiks Jonas Stundžia.

■ **Ieško Vyto Paškaus. Prašo paskambinti tel. 708-606-9174.**

Jaunimo centre š. m. sausio 7 d. jaunas skaites juostų audimo paslapčių mokė Tautodailės instituto direktorė Audronė Tamulienė ir ps. fil. Kristina Vaičikonienė stovi vi-duryje).

Laimos Apanavičienės nuotr.

LUMA narės po susirinkimo š. m. sausio 8 d.

LUMA nuotr.

Lietuvos universitetų moterų asociacijos (LUMA) Čikagos skyriaus moterys, atsiliepdamos į Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti, kviečia visus prisijungti prie jau kasmetine tradicija tapusios pilietinės akcijos „Atmintis gyva, nes liudija“.

Visus, kuriems brangi Lietuvos laisvė, gyva atmintis, LUMA kviečia sausio 13 d. nuo 10:30 val. v. iki 11 val. v. užgesinti šviesą ir visuose languose uždegti atminties žvakutes.

Spaudos apžvalga

„Pasaulio lietuvis“

Pagražėjęs ne tik išore, bet ir turiniu, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės leidžiamas mėnesinis žurnalas „Pasaulio lietuvis“ traukia akį, negali atsispirti jo nepavartęs.

Paskutiniame 2011 m. numeryje rasite daug straipsnių apie lietuvius visose pasaulio šalyse. Ir ne tik apie lietuvius. Pasak redaktorės D. Dokšaitės, 2012-aisiais Lietuvių liaudies kultūros centro specialistai išpa-reigojo skaitytojams atskleisti daug mūsų tautos tradicijų papročių. Ir

savo išpareigojimus jau pradėjo vykdyti – gruodžio mėn. numeryje rasite pasakojimą apie lietuvių tautinį kostiumą. Ypač jį paskaityti siūlyčiau lituanistinių mokyklų mokytojams.

Žurnalo redakcija siūlo pažintis su įdomiais žmonėmis: tituluota Venesuelos gražuole Silvia Martinez Stapulionis, sielovadininku iš Belgijos K. Smilgevičiumi, su Amerikos lietuviu, šiuo metu Lietuvoje gyvenančiu žurnalistu ir mokslininku Dariumi Udriu.

Skaitytojai taip pat galės pasiskaityti T. Marcinkevičiaus pasvarstymus apie lietuvių galimybes išlikti savimi, Ž. Kasparavičiūtės išpūdžius iš Lietuvos ambasadoje Londone vykusių kursų lietuvių kalbos mokytojams, daugiau sužinoti apie 1918 m. Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro prel. Kazimiero Stepono Šaulio pagerbimą ir įamžinimą Šveicarijoje, apie Stokholme vykusią Lietuvos garbės konsulų suvažiavimą.

Žurnalo redakcija laukia ir skaitytojų laiškų. Juos galite rašyti adresu plietuvis@plbe.org.

Parengė L. A.

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Drago“)

Tel. 773-284-0100

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošiimčiais. Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747